

*DROŠĪBAS STĀVOKĻA PĀRSKATS
2008.GADS
LATVIJA*

Sagatavotājs
Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija
RIEPNIEKU IELA 2, RĪGA, LV 1050
www.vdzt.gov.lv
Elektroniskais pasts vdzti@vdzt.gov.lv
Tālrunis 67234308, 67234335 fakss 67234333

SATURS

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA	3
1.1. PĀRSKATA SATURS	3
1.2. SUMMARY IN ENGLISH	4
2. DZELZCEĻA SEKTORS LATVIJĀ	5
2.1. DZELZCEĻA INFRASTRUKTŪRA UN PĀRVADĀTĀJI	5
2.2. VALSTS PĀRVALDE	6
2.2.1. VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀ INSPEKCIJA	6
2.2.2. UZRAUDZĪBAS UN SADARBĪBAS STRUKTŪRA	7
2.3. GALVENĀS TENDENCES DROŠĪBAS JOMĀ	8
3. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA UN ATTĪSTĪBA	11
3.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA	11
3.2. DZELZCEĻA SATIKSMES NEGADĪJUMU ANALĪZE UN KONSTATĒTĀS TENDENCES	17
3.3. DROŠĪBAS REKOMENDĀCIJU IZPILDE	22
4. IZMAINĀS LIKUMDOŠANĀ	23
5. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI UN APLIECĪBAS	25
5.1. DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU DROŠĪBAS SERTIFIKĀTU IZSNIEGŠANA	26
5.2. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTU IZSNIEGŠANAS PROCEDŪRAS	27
5.3. DROŠĪBAS APLIECĪBU IZSNIEGŠANA	29
5.4. DROŠĪBAS APLIECĪBU IZSNIEGŠANAS PROCEDŪRAS	29
6. UZRAUDZĪBAS REZULTĀTI	30
6.1. AUDITI UN PĀRBAUDES	30
6.2. AUDITU UN PĀRBAUŽU REZULTĀTĀ PIENĒMIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	33
6.3. PĀRVADĀTĀJU UN PĀRVALDĪTĀJA PĀRSKATU ANALĪZE	34
7. PRIORITĀTES 2009.GADAM	35
8. INFORMĀCIJAS AVOTI	36
9. PIELIKUMI	38

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi panākot dzelzceļa transporta efektīvu un kvalitatīvu uzturēšanu. Nodrošinot skaidrus ekspluatācijas un sertificēšanas nosacījumus, ir iespējams veicināt kustības drošības uzlabošanu.

Mērķis ir nodrošināt, vienotas un drošas dzelzceļa ekspluatācijas prasības ikvienam dzelzceļa nozarē strādājošam komersantam gan Latvijā, gan Kopienas ietvaros. Ar savu darbību Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija vēlas panākt dzelzceļa nozares sakārtošanu, lai dzelzceļa transports Latvijā veidotos kā drošākais un videi draudzīgākais transporta veids:

- 5.1. ar vienādiem sertificēšanas principiem visiem dzelzceļa nozarē strādājošiem komersantiem;
- 5.2. ar vienotiem dzelzceļa speciālistu sertificēšanas principiem;
- 5.3. ar vienotām prasībām izskatot dzelzceļa objektu būvprojektus;
- 5.4. ar vienotiem tehniskiem noteikumiem dzelzceļa ekspluatācijai ikvienam nozares dalībniekam un vienotiem uzraudzības kritērijiem;
- 5.5. ar noteiktiem sadarbības modeļiem kustības drošības nodrošināšanā, normatīvo aktu projektu izstrādē.

Kopīgu Kopienas mērķu sasniegšanā ir svarīga visu dalībvalstu dzelzceļa drošības iestāžu un izmeklēšanas institūciju darbības savstarpēja koordinācija un datu pieejamība, kā arī vienotu drošības rādītāju, mērķu un metožu ieviešana. Ieviešot vienotas prasības ir iespējams novērtēt drošības līmeni un komercsabiedrību darbību gan Kopienas līmenī, gan dalībvalstīs.

1.1. PĀRSKATA SATURS

Pārskats ataino 2008.gadā veiktās darbības un sasniegtos rezultātus kustības drošības jomā. Pārskata mērķis ir atainot dzelzceļa drošības pilnveidošanās gaitu Latvijā, kā arī norādīt par pārskata gadā konstatētām problēmām. Pārskats ataino visu dzelzceļa nozarē iesaistīto pušu darbību un sasniegtos rezultātus.

Pārskatā ir arī iekļauta informācija par Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, kur ir atainotas inspekcijas funkcijas un uzdevumi, mērķi un sasniegtie darbības rezultāti. Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai 2008.gadā tika pievienota viena jauna funkcija. Inspekcija no Satiksmes ministrijas ir pārņēmusi dzelzceļa būvprojektu akcepta un būvatļauju izsniegšanas funkciju.

Pārskata sadaļās ir arī izklāstīta informācija par izmaiņām likumdošanā, darbības izvērtējumu, kustības drošības tendencēm un virzību. Latvijas dzelzceļa tīkla specifika un tehniskās atšķirības dzelzceļa elementiem prasa papildus uzmanību no visām dzelzceļa sektorā iesaistītām pusēm. 2008.gadā ir aktīvi strādāts pie dzelzceļa tīkla savstarpējās izmantojamības un drošības prasību harmonizācijas jautājumu risināšanas. Ir arī panākta harmonizācija bīstamo kravu pārvadājumu noteikumos pa dzelzceļu, kas dod iespēju pārvadātājiem, kravu nosūtītājiem un saņēmējiem bīstamo kravu pārvadājumu nodrošināšanā vadīties pēc vienotām prasībām gan strādājot Kopienas dzelzceļa telpā, gan veicot pārvadājumus uz trešajām valstīm.

Pārskatā ir atainotas arī dzelzceļa komercsabiedrību darbības kustības drošības nodrošināšanā. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcija veicot auditus un pārbaudes pārliecinās par drošības pārvaldības sistēmu darbības efektivitāti komercsabiedrībās un arī par sniegto pakalpojumu drošību. Tai pat laikā 2008.gadā ir vērojams cilvēciskā faktora pieļauto kļūdu pieaugums, veicot tehnoloģiskos procesus komercsabiedrībās. Būtiska problēma, kas arī 2008.gadā parādījās, ir cietušo personu skaits, kas atradās sliežu ceļu tuvumā vai arī šķērsoja tās tam neparedzētās vietās. Ikviens negadījums no infrastruktūras pārvaldītāja vai pārvadātāja puses ir analizēts. Ir nodrošinātas nepieciešamās darbības, lai novērstu līdzīgu dzelzceļa satiksmes negadījumu rašanos. Pārskatā ir veiktas analīzes par negadījumu dinamiku un tendencēm, veicot datu salīdzināšanu. Apkopojot datus par negadījumiem komercsabiedrībās ir saskārušās ar problēmu precīzu datu saņemšanā no medicīnas iestādēm un policijas, atsaucoties uz personas datu aizsardzības prasībām. Problēmas sagādā arī negadījumu klasificēšana, kas norāda par nepieciešamību izstrādāt detalizētu izskaidrojumu drošības rādītāju lietošanai. Komercsabiedrībām vēl joprojām problēmas sagādā ekonomisko aprēķinu veikšana, kas attiecas uz kavējumu un ritošā sastāva zaudējumu aprēķināšanu, ņemot vērā, ka vagoni atrodas kopējā parkā ar NVS valstīm.

Drošības stāvokļa pārskatā ir arī atainota informācija par dzelzceļa pārvadātāju un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja veiktajām darbībām kustības drošības stāvokļa uzlabošanai. Darbības tika organizētas atbilstoši drošības pārvaldības sistēmās noteiktajiem mērķiem.

1.2. SUMMARY IN ENGLISH

The main role of State Railway Technical Inspectorate, as the NSA of Latvia, is to ensure safety in the railway field according to the national and EU legislation, together harmonizing requirements. The aim of State Railway Technical Inspectorate is implementation of state administration functions in the field of railway operation supervising railway companies according to the national legislation's requirements.

The annual report reflects the activities performed and results achieved as regards to the railway safety in 2008. The objective of this report is to reflect on the development of railway safety in Latvia as well as to indicate problems that were detected during reporting year. The report interprets the performance of results achieved by all involved parties in the railway industry.

Information on State Railway Technical Inspectorate, its tasks and functions, is put as well in this report. The main priorities reaching targets were provision of the supervision at national level, provision of certification processes, processing of information and analysis, preparation of safety requirements, etc. Developing safety requirements there are very important to take into account national specifications but in the same time to perform they clear, transparent and without any discrimination.

The safety during the reporting year is maintained and developed. The number of serious accidents is increased, especially with injured persons. Two serious accidents were registered with serious social and economical consequences. The increase of human factor failure during fulfilment of technological processes is observed. The number of injured persons at accidents is increased in 2008. But comparing the data of injured persons, there is a decrease of killed persons in Latvia. In spite of taken safety measures, the suicides on railway lines are still constant which

shows the social problem in Latvia. Taking into account that there are many carriages of freight, including carriages of dangerous goods every accident case is investigated and necessary measures have been taken, to avoid from similar accidents.

The increase of human failures is observed as well. It is because of violation of technological processes. Movements of accidents and tendencies are described in this report.

This report also describes the progress of national legislation and certification. Eight certificates were issued according to the Safety directive's requirements - five of them Part A and three Part B.

This report also reflects to the development of railway network and reached results on preceding year. The information from safety reports of railway undertakings and main public-use infrastructure manager is put in this report. The results of audits and inspections show that public use infrastructure is maintained but there is still necessity of improvements for private use infrastructure. There also necessity for improvements of internal procedure to avoid from "human factors" and renewal of rolling stock.

2. DZELZCEĻA SEKTORS LATVIJĀ

2.1. DZELZCEĻA INFRASTRUKTŪRA UN PĀRVADĀTĀJI

Kopā valstī reģistrēti 4730,9 km sliežu ceļi. No tiem 3727,5 km ir publiskie sliežu ceļi (pēc izvērsta garuma). Publisko maģistrālo ceļu izvērsta kopgarums ir 2600,4 km. Maģistrālo ceļu ekspluatācijas (tīkla posms, kas ir daļa no Eiropas dzelzceļa tīkla) ir 2263,3 km. No reģistrētajiem publiskās lietošanas sliežu ceļiem 95% pārvalda valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”. Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” ir lielākais publiskās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs. Uzņēmums pārvalda, uztur un attīsta dzelzceļa infrastruktūru. Latvijas dzelzceļa shēma ir atainota 1.pielikumā.

Privātās infrastruktūras sliežu ceļu kopgarums ir 1003,4km.

Uz publiskās lietošanas sliežu ceļiem 302,8 km ir divceļu līnijas. Elektrificēto līniju kopgarums ir 257,4 km. Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra aprīkota ar ALSN (automātisko lokomotīvu signalizācijas sistēmu) 882,745 km, kas sastāda 38,68% no maģistrālo līniju kopgaruma un 20% no kopējā sliežu ceļu kopgaruma.

2008.gadā Latvijā darbojās seši komercuzņēmumi, kuriem, atbilstoši noteiktajiem drošības nosacījumiem, bija tiesības veikt pārvadājumus pa dzelzceļu, izmantojot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru:

2.1. KRAVU PĀRVADĀJUMI

2.1.1. SIA „LDZ Cargo” - nodrošina iekšzemes un starptautiskos kravu pārvadājumus, nodrošina manevru darbu operācijas;

2.1.2. a/s „Baltijas Ekspresis” - nodrošina iekšzemes kravu pārvadājumus, nodrošina manevru darbu operācijas;

2.1.3. a/s „BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS” - nodrošina iekšzemes kravu pārvadājumus, nodrošina manevru darbu operācijas.

2.2. PASAŽIERU PĀRVADĀJUMI

2.2.1. valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” - nodrošina iekšzemes un starptautiskos pasažieru pārvadājumus;

2.2.2. SIA „Gulbenes –Alūksnes bānītis” (šaursliežu dzelzceļš) – nodrošina iekšzemes pārvadājumus;

2.2.3. a/s „Pasažieru vilciens” – nodrošina iekšzemes pārvadājumus.

Latvijā lielāko pārvadājumu daļu sastāda kravu pārvadājumi. Vislielāko pārvadājumu apjomu nodrošina SIA „LDZ Cargo” (aptuveni 90% no kravu pārvadājumu apjoma). Pārējo pārvadājumu apjomu nodrošina a/s „BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS” un a/s „Baltijas Ekspresis”. Jāatzīmē, ka pārvadājumu apjoms a/s „BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS” un a/s „Baltijas Ekspresis” pieaug.

Visvairāk pasažieru pārvadājumus nodrošina a/s „Pasažieru vilciens” (90% no kopējā pārvadājumu apjoma), kas nodrošina vietējos pasažieru pārvadājumus. Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” 2008.gadā vairāk ir nodrošinājusi starptautiskos pasažieru pārvadājumus.

Uzņēmumi pilnveidojot savas iekšējās procedūras, kā arī izmantojot jaunas zināšanas un tehnoloģijas, nodrošina plašu dzelzceļa un ar to saistīto pakalpojumu spektru, ko raksturo augsta drošība un efektivitāte.

Dzelzceļa publiskās infrastruktūras pārvaldītāju un dzelzceļa pārvadātāju sīkāks apraksts ir atainots 2. pielikumā.

2.2. VALSTS PĀRVALDE

2.2.1. VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀ INSPEKCIJA

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir Satiksmes ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kura ir izveidota 1999.gada 1.jūlijā. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas izveidošanas mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas uzraudzībā un kontrolē, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi. Iestādes darbību nosaka Ministru kabineta 04.01.2005. noteikumi Nr.14 “Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas nolikums”.

Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas loma ir nodrošināt Latvijas normatīvos aktos noteikto drošības prasību izpildi dzelzceļa transporta sektorā, vienlaicīgi strādājot arī pie šo prasību harmonizācijas ar Eiropas Savienības noteiktajām prasībām.

Valsts dzelzceļa tehniskai inspekcijai ir jābūt neatkarīgai no infrastruktūras pārvaldītājiem, regulējošām organizācijām, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vai iepirkuma organizācijām.

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 33.panta trešajai daļai, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pilda šādas funkcijas:

- 2.2.1.1. kontrolē dzelzceļa ekspluatācijas un tās drošības jautājumos pieņemtajos likumos un citos normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi;
- 2.2.1.2. kontrolē civilās aizsardzības pasākumu (to skaitā preventīvo, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu) veikšanu dzelzceļa ekspluatācijā;
- 2.2.1.3. izmeklē dzelzceļa satiksmes negadījumus;

- 2.2.1.4. kontrolē ritošā sastāva avāriju seku novēršanas darbu organizēšanu un veikšanu;
- 2.2.1.5. izskata dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņem lēmumus par tiem, izsniedz būvatļaujas un kontrolē, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības;
- 2.2.1.6. saskaņā ar normatīviem aktiem izsniedz pārvadātājiem drošības sertifikātus;
- 2.2.1.7. noteiktā kārtībā izsniedz drošības apliecības;
- 2.2.1.8. saskaņā ar normatīvajiem aktiem izsniedz profesionālās kompetences sertifikātus reglamentētajās sfērās.

No 2008.gada Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pilnībā nodrošina būvatļauju izsniegšanu un būvju pieņemšanu ekspluatācijā. Līdz 2008.gadam būvatļaujas izsniedza Satiksmes ministrija.

Uzraudzībai tiek pakļauti dzelzceļa pārvadātāji, infrastruktūras pārvaldītāji, remontu uzņēmumi, uzturēšanas uzņēmumi, būvniecības uzņēmumi un dzelzceļa speciālisti.

2008.gadā inspekcijā tika samazināts amatu vietu skaits. Arī 2009.gada 1.ceturksnī tika veikts amata vietu samazinājums. Kopumā tika samazināts amata vietu skaits par 14% - no 22 amata vietām uz 19. Likvidēto amata vietu pienākumi tika sadalīti starp inspekcijā esošajiem amatiem. Inspekcijā visas amata vietas ir nokomplektētas.

Inspekcijā ir četras struktūrvienības (struktūra ir atainota 3. pielikumā):

- 2.2.2.1. *KUSTĪBAS DROŠĪBAS DAĻA* īsteno valsts uzraudzību un kontroli par dzelzceļa ekspluatācijas, drošības un ārkārtējo situāciju jomā pieņemto normatīvo aktu ievērošanu. Daļa arī izmeklē dzelzceļa uzņēmumu darbībā pieļautos kustības drošības pārkāpumus. Daļā ir septiņas amatu vietas.
- 2.2.2.2. *ANALĪTISKĀ UN CERTIFICĒŠANAS DAĻA* īsteno valsts uzraudzību un kontroli sertifikācijas jomā. Daļa veic arī normatīvo dokumentu projektu sagatavošanu dzelzceļa nozarē, kā arī sagatavo priekšlikumus Eiropas Savienības prasību ieviešanai nacionālajā likumdošanā. Katrs daļas darbinieks ir atbildīgs par noteiktu sertifikācijas vai rīcībpolitikas jomu. Daļā ir piecas amatu vietas.
- 2.2.2.3. *FINANŠU UN PROJEKTU VADĪBAS DAĻAS* kompetencē ir nodrošināt efektīvu un pārskatāmu dzelzceļa projektu izskatīšanas procesu, valsts budžeta līdzekļu plānošanu un izlietojumu, kā arī grāmatvedības uzskaiti. Daļa veic būvprojektu izvērtēšanu, lēmumu sagatavošanu par būvprojektiem, būvatļauju izsniegšanu. Noteikto uzdevumu nodrošināšanai daļā ir noteiktas trīs amatu vietas.
- 2.2.2.4. *ADMINISTRATĪVĀ DAĻA* ir atbildīga par dzelzceļa negadījumu kontroli un uzskaiti, drošības stāvokļa analīzi, pārskatu par inspekcijas darbību un kustības drošības stāvokli sagatavošanu. Daļa arī atbild par personālvadības jautājumiem, inspekcijas procedūru ieviešanu, iekšējās kontroles nodrošināšanu un dokumentu pārvaldību. Daļā ir trīs amatu vietas.

Inspekcijas darbu vada direktors. Direktoru pēc tā kandidatūras apstiprināšanas Ministru kabinetā amatā ieceļ satiksmes ministrs.

2.2.2. UZRAUDZĪBAS UN SADARBĪBAS STRUKTŪRA

Satiksmes ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde transporta un sakaru nozarē, kas izstrādā nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus,

nodrošina politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un kapitālsabiedrībās, kurās tā ir kapitāla daļu turētāja.

Satiksmes ministrijas darbības virsmērķis ir savas kompetences ietvaros izstrādāt un īstenot Latvijas valsts politiku transporta un sakaru nozarē, uzturēt un attīstīt Latvijā efektīvu, drošu, konkurētspējīgu, videi draudzīgu, elastīgu transporta sistēmu, kas piedāvā plašas izvēles iespējas šīs sistēmas lietotājiem. Latvijas politika transporta un sakaru nozarē tiek izstrādāta, ņemot vērā attīstības tendences reģionā, ES politiku attiecīgajās jomās un citu starptautisko organizāciju aktivitātes.

Satiksmes ministrijas Dzelzceļa departaments ir atbildīgs par dzelzceļa politikas veidošanu un tās ieviešanu. Viens no departamenta uzdevumiem ir likumu harmonizācija ar Kopienas normatīvo aktu prasībām.

Dzelzceļa transporta nozarē valsts pārvaldi nodrošina Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, Valsts dzelzceļa administrācija, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs.

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs izmeklē nopietnus vilcieni un manevru darbu negadījumus kam ir nelabvēlīga ietekme uz kustības drošību, ņemot vērā negadījuma smagumu (gājis bojā vismaz viens cilvēks vai nodarīti smagi miesas bojājumi vismaz vienam cilvēkam, bojāts ritošais sastāvs un tā tehniskais stāvoklis vairs neatbilst tehniskajiem noteikumiem, negarantē drošu ekspluatāciju un ir svītrojams no inventāra parka vai nodarīts kaitējums ritošajam sastāvam, dzelzceļa infrastruktūrai vai videi divu miljonu eiro apmērā), tā ietekmi uz dzelzceļa drošību Kopienas līmenī. Birojam organizatoriski, juridiski un savu lēmumu pieņemšanā ir jābūt neatkarīgam no dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem, pārvadātājiem un dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijas, kā arī no institūcijām, kas atbild par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu.

Valsts dzelzceļa administrācija ir atbildīga par licenču izdošanu kravu pārvadātājiem, strīdu izskatīšanu starp pārvadātājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem, vides politikas stratēģijas izveidi un riska izvērtējumu. Valsts dzelzceļa administrācija uztur valsts infrastruktūras un ritošā sastāva reģistrus. Valsts dzelzceļa administrācijai, kā regulējošai iestādei ir jābūt neatkarīgai no infrastruktūras pārvaldītājiem un pārvadātājiem, par maksājumu iekasēšanu atbildīgās iestādes, par jaudas iedalīšanu atbildīgās iestādes vai pretendentiem.

Uzraudzības un sadarbības struktūra ir atainota 3. pielikumā.

2.3. GALVENĀS TENDENCES DROŠĪBAS JOMĀ

2008.gadā ir pieaudzis kravu pārvadājumu apjoms no 18 313 milj. tonnkilometriem 2007.gadā līdz 19 581 milj. tonnkilometriem. Pieaugums ir vērojams 7% robežās. Taču pasažieru pārvadājumu apjoms pārskata gadā ir samazinājies no 983 milj. pasažierkilometriem 2007.gadā līdz 951 milj. pasažierkilometriem 2008.gadā. Samazinājums ir vērojams 3% robežās. Latvijā vēl joprojām lielāko daļu pārvadājumu veido kravu pārvadājumi.

Galvenās tendences kustības drošības jomā:

2.3.1. SERTIFICĒŠANAS JOMĀ

Pārskata gadā dzelzceļa komercsabiedrību sertifikācija, salīdzinot ar 2007.gadu, ir pieaugusi vairāk kā divas reizes:

2.3.1.1. Pieaugums ir vērojams dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju un personu, kuras pārvadātāja vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja uzdevumā nodrošina attiecīgos

tehnoloģiskos procesus sertificēšanā – izsniegtas 47 drošības apliecības. 2007.gadā tika izsniegtas 12 drošības apliecības.

2.3.1.2. Atbilstoši Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumu Nr.168 “Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem” nosacījumiem, 2008.gadā tika izdoti astoņi drošības sertifikāti. Salīdzinot ar 2007.gadu, izdoto drošības sertifikātu skaits ir palicis iepriekšējā gada līmenī.

2.3.1.3. Pārskata gadā ir akceptēti seši skiču projekti, akceptēti 65 dzelzceļa infrastruktūras būvprojekti, izsniegtas 62 būvatļaujas dzelzceļa infrastruktūras būvniecībai un pagarinātas 12 būvatļaujas.

2.3.1.4. 2008.gadā ir sertificēti 548 vilces līdzekļu vadītāji, vadītāju palīgi, vadītāji instruktori. Tāpat kā 2007.gadā, arī 2008.gadā visvairāk zināšanu pārbaudes tika organizētas dīzeļlokomotīvu vilces līdzekļu vadītāju, vadītāju palīgu un instruktoru sertifikāta iegūšanai, kas sastāda 69% no kopējā izsniegto kompetences sertifikātu skaita. 2006.gadā visvairāk pārbaudes tika organizētas sliežu motortransporta vilces līdzekļa vadītāja kompetences sertifikāta iegūšanai. Straujš pieaugums 2008.gadā ir bijis dīzeļlokomotīvu vadītāja kompetences sertifikāta saņemšanai, kas saistīts ar to, ka tuvojas pārejas perioda beigas, kurā jānomaina vecā parauga vadīšanas apliecības, kas dod tiesības pildīt mašīnista instruktora, mašīnista vai mašīnista palīga pienākumus, uz kompetences sertifikātiem. 2008.gadā iesniegumi kompetences sertifikāta saņemšanai ir saņemti no 17 komercsabiedrību strādājošiem. Pārskata gadā vislielākais iesniegumu skaits ir saņemts no SIA „LDZ Cargo” uzņēmumā strādājošiem dzelzceļa speciālistiem.

2.3.1.5. Drošības konsultants (padomnieks) uzrauga un regulāri pārbauda komersanta darbības atbilstību bīstamo kravu pārvadājumu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Tiesības veikt drošības konsultanta (padomnieka) pienākumus apliecina attiecīgs profesionālās kvalifikācijas sertifikāts. Pārskata gadā ir reģistrēti 39 drošības konsultanti (padomnieki). Pēc pārskatu datiem kopumā 2008.gadā tika pārvests 22 680 tūkst. tonnas bīstamās kravas (2007.gadā 17 584,3 tūkst. tonnas).

2.3.2. DZELZCEĻA EKSPLOATĀCIJAS UN DROŠĪBAS PRASĪBU KONTROLE

Kustības drošības nodrošināšanai ir veiktas vairākas pārbaudes un auditi gan pašās komercsabiedrībās, gan arī inspekcijai veicot komercsabiedrību pārbaudes. Auditi un pārbaudes ir veiktas atbilstoši drošības pārvaldības sistēmās, kā arī iekšējās uzraudzības sistēmās noteiktajam. Pārvaldātāju uzņēmumi ir nepārtraukti nodrošinājuši drošības sistēmas uzturēšanu, kā arī kur nepieciešams, to pilnveidojuši riska faktoru mazināšanai:

2.3.2.1. Visos uzņēmumos ir izveidota iekšējā drošības uzraudzības sistēma. Ir izstrādātas tehniskās rekomendācijas procesu pilnveidei.

2.3.2.2. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi 105 auditus par uzņēmumu iekšējām uzraudzības sistēmām un 76 tehniskā stāvokļa pārbaudes.

2.3.2.3. Dzelzceļa pārvaldātāju uzņēmumi un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir nodrošinājuši 160 auditus un 18215 tehniskā stāvokļa pārbaudes, kas ir noteiktas uzņēmumu iekšējās uzraudzības sistēmā (remonta izpildīšanas kvalitāte, sliežu ceļu tehniskais stāvoklis, lokomotīvu brigāžu darba kvalitāte, ritošā sastāva tehniskais stāvoklis, u.c.).

2.3.2.4. Nodrošināta visu darbojošos (641) dzelzceļa pārbrauktuvju apskate. 2008.gadā visvairāk negadījumu un sadursmes ir notikušas uz neapsargājamām dzelzceļa pārbrauktuvēm. Īpaša uzmanība tiek pievērsta tām dzelzceļa pārbrauktuvēm, uz kurām iepriekšējos periodos ir reģistrēti negadījumi, sadursmes vai konstatēti nopietni uzturēšanas pārkāpumi. Galvenā uzmanība komisiju apskatēs ir dzelzceļa pārbrauktuvju tehniskajam stāvoklim un satiksmes drošības stāvokļa uzlabošanas jautājumiem.

2.3.2.5. Saņemti 133 bīstamo kravu drošības konsultantu pārskati par 2007.gada darbību. Pārskatos atainota informācija par darbībām ar bīstamām kravām, kā arī veiktajiem uzlabojumiem drošības jomā. Pēc pārskatu datiem 2007.gadā kopumā tika pārvests 17 584,3 tūkst.t. Lielāko daļu

(84%) no pārvadājumiem veido viegli uzliesmojoši šķidrumi (14 829,9 tūkst.t). Vismazāko daļu (0,006%) no bīstamo kravu pārvadājumiem veido uzliesmojošas gāzes un sprāgstvielas. Arī 2008.gadā lielāko daļu (72%) no pārvadājumiem veido viegli uzliesmojoši šķidrumi (16 391 tūkst.t).

2.3.3. SATIKSMES DROŠĪBA

Kopējais dzelzceļa satiksmes negadījumu un tehnisko bojājumu skaits ir palicis 2007.gada līmenī. 2008.gadā ir nedaudz pieaudzis nopietno dzelzceļa negadījumu skaits.

2.3.3.1. Salīdzinot ar 2007.gadu, nopietnu negadījumu skaits ir pieaudzis par 19%. Pārskata gadā ir reģistrēts 61 nopietns dzelzceļa negadījums, tai skaitā divas avārijas ar nopietnām ekonomiskām sekām. Galvenās tendences:

- 2.3.3.1.1. dzelzceļa negadījumos 2008.gadā ir gājuši bojā divi darbinieki ritošā sastāva sadursmes laikā;
- 2.3.3.1.2. sadursmēs vai ritošā sastāva nobraukšanas gadījumos nav bijuši iesaistīti pasažieru vilcieni;
- 2.3.3.1.3. divi darbinieki ir guvuši nopietnus miesas bojājumus ritošā sastāva kustības laikā;
- 2.3.3.1.4. pārskata gadā divi pasažieri ir guvuši nopietnus miesas bojājumus – vienam pasažierim izkritot no ritošā sastāva un vienam iekāpjot vilcienā. Abi pasažieri ir atradušies alkohola reibuma stāvoklī;
- 2.3.3.1.5. ir pieaudzis cietušo personu skaits šķērsojot dzelzceļa pārbrauktuves;
- 2.3.3.1.6. 2008.gadā ir pieaudzis cietušo personu skaits, kuras ir atradušās alkohola reibuma stāvoklī vai narkotisko vielu iespaidā;
- 2.3.3.1.7. cietušo personu īpatsvara pieaugums ir vērojams 30% robežās. Taču ir samazinājies bojā gājušo personu īpatsvars. Samazinājums, salīdzinot ar 2007.gadu, ir vērojams 14% robežās.

2.3.3.2. Raksturojot pēc negadījumu vai pārkāpumu rakstura, pārskata gadā ir pieaudzis negadījumu skaits manevru darbu laikā, kā arī vilces līdzekļu un signalizācijas sistēmu bojājumu gadījumu skaits. Tehnisko bojājumu skaita palielināšanās norāda par ritošā sastāva nolietoto un remonta tehnoloģiju neievērošanu. Dati arī norāda, ka 2008.gadā ir pieaudzis to tehnisko bojājumu skaits, kuri ir pieļauti darbinieku nepareizu rīcību rezultātā. No kopējā pārkāpumu skaita 37% gadījumos par cēloni pārkāpumam bija cilvēku pieļautās kļūdas.

2.3.4. EKSPLOATĀCIJĀ NODODAMO DZELZCEĻA INFRASTRUKTŪRAS JAUNBŪVĒTO VAI RENOVĒTO INŽENIERBŪVJU, IEKĀRTU, IERĪČU UN RITOŠĀ SASTĀVA ATBILSTĪBAS NODROŠINĀŠANA

Pieņemot dzelzceļa infrastruktūras objektus ekspluatācijā tiek pārbaudīta objektu atbilstība dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas prasībām.

2.3.4.1. 2008.gadā tika pieņemti ekspluatācijā 20 sliežu ceļu objekti, trīs automātiskās identificēšanas ierīces un divi citi infrastruktūras objekti. Pārskata gadā ekspluatācijā vairāk tika pieņemti renovēti dzelzceļa infrastruktūras objekti. Kopumā ekspluatācijā tika pieņemti 16 renovēti dzelzceļa objekti, astoņas jaunbūves un viens rekonstruēts dzelzceļa infrastruktūras objekts.

2.3.4.2. 2008.gadā ir pieauguši sliežu ceļu atjaunošanas darbi Austrumu-Rietumu koridorā uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras. Pārskata gadā ir veikta sliežu ceļu rekonstrukcija 89 km garumā. Ir veikta 108 pārmiju pārvedu komplektu nomaiņa. Darbs pie infrastruktūras atjaunošanas turpinās. Dzelzceļa koridorā tiek veikta sliežu ceļu rekonstrukcija, pārmiju pārvedu nomaiņa, dzelzceļa pārbrauktuvju seguma nomaiņa, u.c. pasākumi. Sliežu ceļu atjaunošana uzlabos satiksmes drošību, pasažieru un kravu vilcienu kustības plūsmu, samazināsies apkārtējās vides piesārņojums un ievērojami tiks samazināts trokšņa un vibrācijas līmenis.

2.3.4.3. Tiek nodrošināta ritošā sastāva sakarsušo bukšu atklāšanas sistēmas modernizācija. Jaunā sistēma nodrošinās lielāku pārvadājumu drošību, savlaicīgi atklājot ritošā sastāva bojājumus.

2.3.4.4. Pārskata gadā ir uzsākta vilcienu kustības vadības automātisko sistēmu modernizācija, kas ievērojami uzlabos vilcienu kustības drošību, palielinās dzelzceļu līniju caurlaides spēju un samazinās vilcienu aizkavēšanos. Modernizācija ļaus samazināt arī vadības sistēmu uzturēšanas izmaksas, tajā pašā laikā sniedzot jaunas iespējas dzelzceļa pārvaldībā.

2.3.4.5. Pārskata gadā veiktas pārbaudes pieņemot ekspluatācijā 93 jaunas vai rekonstruētas ritošā sastāva vienības. 2008.gadā ir pieaudzis ekspluatācijā pieņemto vilces ritošā sastāva skaits - pieaudzis pieņemto dīzeļlokomotīvu skaits un dīzeļvilcienu ritošā sastāva vienības. Tāpat kā 2007.gadā, arī 2008.gadā visvairāk ekspluatācijā tika pieņemts pasažieru pārvadāšanai paredzētais ritošais sastāvs, atbilstoši apstiprinātai koncepcijai par vilces līdzekļu modernizāciju un pāreju darbā vienā personā bez vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīga. Galvenais akcents ir likts uz spēka agregātu un svarīgāko mezglu nomaiņu, lai palielinātu jaudu un pagarinātu vilces ritošā sastāva ekspluatācijas ilgumu, kā arī vilces līdzekļu aprīkošanu ar vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) speciālajām modrības pārbaudes ierīcēm.

3. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA UN ATTĪSTĪBA

Satiksmes drošības līmeņa uzturēšanai uzņēmumos tiek izveidotas iekšējās drošības uzraudzības sistēmas, kurās ir noteikti drošības pasākumi. Sistēma tiek izveidota tā, lai starp uzņēmuma darbiniekiem sadalītu visas satiksmes drošības nodrošināšanas un drošības līmeņa paaugstināšanas funkcijas un noteiktu to realizācijas termiņus un periodiskumu. Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma paredz virkni tehnisku pasākumu satiksmes drošības stāvokļa uzturēšanai, lokomotīvu tehniskā stāvokļa pārbaudei, sliežu ceļu, pārmiju un citu iekārtu komisijas apskatei, lokomotīvu tehniskās apkopes un remonta kvalitātes pārbaudei, radiosakaru darbības un signālu redzamības pārbaudei, dzelzceļa speciālistu darba kontrolei, apmācības un instruktāžas, pasākumu plānu, atskaišu un reglamentējošo dokumentu izstrādei un izpildei.

3.1. KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA VIRZĪBA

2008.gadā dzelzceļa uzņēmumi ir veikuši vairākus pasākumus risku samazināšanai. Ir noteikti sistēmiski mērķi, kuri balstās uz uzņēmumu darbības pieredzi, sasniegto rezultātu kvalitātes un personāla izmaiņām. Būtiskākie satiksmes drošības pasākumi riska mazināšanai:

- 3.1.1. risku pārvaldības sistēmas izveide, kas izzinot riskus nodrošina attiecīgu darbību pilnveidošanu, lai samazinātu vai novērstu potenciālās sekas;
- 3.1.2. darbinieku zināšanu līmeņa uzturēšana un papildināšana drošības jautājumos;
- 3.1.3. drošas darba vides nodrošināšana;
- 3.1.4. drošības procesu izstrāde, ieviešana un izvērtēšana;
- 3.1.5. ritošā sastāva tehniskās apkopes un remontu sistēmas izveide;
- 3.1.6. infrastruktūras uzturēšana un modernizācija;
- 3.1.7. dzelzceļa satiksmes negadījumu analīze un rekomendāciju izstrāde.

Pasākumi kustības drošības stāvokļa uzlabošanai tiek nodrošināti gan no pārvadājumu uzņēmumu, gan no infrastruktūras pārvaldītāja, gan arī no Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas puses.

Neskatoties, ka 2008.gadā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir veikuši būtiskus pasākumus kustības drošības stāvokļa uzlabošanai, ir pieaudzis negadījumu skaits, kuros ir cietušas personas. Ir arī pieaudzis cilvēciskā faktora dēļ notikušo negadījumu skaits. 2008. gadā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir veicis vairākas drošības kampaņas, kas galvenokārt vērstas uz sabiedrības informēšanu par drošību uz dzelzceļa un drošības prasību ievērošanu.

Negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā ievērojami ietekmē kustības drošības stāvokli valstī. Gan 2007.gadā, gan 2008.gadā tika meklēti vairāki iespējamie risinājumi cietušo personu skaita samazināšanai uz dzelzceļa. Ņemot vērā esošās iespējas, tika ierosināts 2007.gadā uzsākt stāvokļa uzlabošanu ar preventīviem pasākumiem. 2008.gadā tika uzsākts aktīvs darbs ar Dzelzceļa policijas pārvaldi, kur aktīvi tika salīdzināti dati par visiem notikušajiem negadījumiem. 2008.gadā tika arī apkopota informācija par vietām uz dzelzceļa ceļiem, kur notiek visintensīvākā cilvēku staigāšana, lai kopīgi ar pašvaldībām varētu risināt jautājumus par pāreju un to pieeju izveidi. Savukārt dzelzceļa policijas darbinieki ir palielinājuši reidu skaitu dzelzceļa teritorijās un rezultātā, ja 2007.gadā sastādīja 300 administratīvos protokolus, tad 2008.gadā jau sastādīti 1505 administratīvie protokoli.

Apkopojot informāciju par cietušām personām, ir vērojams, ka visvairāk negadījumos ir cietušas personas t.s. „aktīvajā vecumā” (20-55 gadi). Katru gadu negadījumos cieš arī bērni. Tādēļ liels darbs pārskata gadā tika veltīts bērnu aizsardzībai. 11 skolās visā Latvijā rīkotas drošības stundas, kurās piedalījās dažāda vecuma bērni, kopumā drošības stundas apmeklēja vairāk nekā 2000 bērnu. Drošības stundās bērni tika iepazīstināti ar dzelzceļa struktūru, tā darbu, aizliegumiem un drošības prasībām atrodoties uz dzelzceļa, kas ir paaugstinātas bīstamības vieta. Bērnu aizsardzības programmas ietvaros 2008. gadā esošā multiplikācijas filmu kolekcija papildināta vēl ar 4 multiplikācijas filmām par dzelzceļu, kas palīdz bērniem labāk iepazīties ar dzelzceļu un iemācīties, kā pareizi un droši rīkoties, atrodoties dzelzceļa teritorijā.

Arī negadījumu risks uz dzelzceļa pārbrauktuvēm vēl joprojām ir paaugstināts. Pārskata gadā tika veikta vairāku pārbrauktuvju videokontroles un tālkontroles sistēmu ieviešana, kuras ļauj kontrolēt signalizācijas un automātisko barjeru stāvokli, kā arī laikus pamanīt ierīču bojājumus, lai nepieciešamības gadījumā izsniegtu brīdinājumus vai apturētu vilcienu.

Lai novērstu tehnisko negadījumu skaita pieaugumu, pārskata gadā uzņēmumi ir veikuši regulāras pārbaudes un veikti citi uzraudzības pasākumi. Infrastruktūras pārvaldītājam drošības pasākumi pārsvarā paredzēti infrastruktūras tehniskā aprīkojuma uzlabošanai un cilvēciska faktora ietekmes mazināšanai uz satiksmes drošību. Uzņēmumā pastāvīgi notiek infrastruktūras tehniskā aprīkojuma renovācijas, tekošas uzturēšanas un modernizācijas procesi.

2008.gadā, tāpat kā 2007.gadā, ir saglabājies liels lokomotīvu bojājumu skaits, kas galvenokārt saistīts ar ritošā sastāva nolietojumu. Sakarā ar to tika veikti pasākumi ritošā sastāva tehniskā stāvokļa kontroles pastiprināšanai, gan pieņemot tos ekspluatācijā pēc veiktajiem remontdarbiem, gan ekspluatācijas laikā. Kontroles līmeņa paaugstināšanai par lokomotīvu un lokomotīvu brigāžu rīcību braucienu laikā, viens no pārvadātāja uzņēmumiem 2008.gadā uzsāka kravas maģistrālo lokomotīvu aprīkošanu ar dīzeļģenerators darba parametru monitoringa sistēmu, kas ļauj novērot lokomotīves darbību on-line režīmā, izmantojot GPRS datu pārraides veidu. Otrs uzņēmums ir izveidojis informatīvo sistēmu, kurā tiek reģistrēti uzņēmuma lokomotīvu plānotie un neplāna remontu, detaļu nolietojumi, detaļu garantijas, lokomotīvu noskrējieni un apkopes, tehniskā rakstura vispārējās formas akti, komerciālā rakstura vispārējās formas akti un komercakti, pārvadājamo kravu apjomi, veidi un nomenklatūra. Izmantojot šo

uzkrāto datu bāzi, uzņēmumam ir iespējas analizēt lokomotīvu ekspluatācijas, bīstamo kravu un kravu pārvadājumu negadījumu riskus.

Pieņemto drošības pasākumu apraksts ir atainots 3.1.1. un 3.1.2. tabulās, kurās ir norādīti gan Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas, gan pārvadātāju un pārvaldītāju pasākumi kustības drošības uzlabošanai.

3.1.1.tabula

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI NEGADĪJUMU NOVĒRŠANAI

PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	NEGADĪJUMI, KĀ REZULTĀTĀ PIEŅEMTI DROŠĪBAS PASĀKUMI			IEVIEŠANAS PERIODS
	NEGADĪJUMA DATUMS	VIETA	NEGADĪJUMA APRAKSTS	
Sarunu reģistrācijas iekārtu uzstādīšana stacijās: Krustpils, Pļaviņas, Daugavpils šķirotava, Zemitāni, Gulbene, Rēzekne 2, Rīga Krasta, Šķirotava (Rīgas Preču 2 parks), Zaslauks, Bolderāja, Lāčupe, Mangaļi -Ziemeļblāzma.	05.02.2008.	Bolderājas stacija	Uz Rīgas Brīvostas pārvaldes pievedceļa pirms dzelzceļa tilta pāri Buļļupei, komercsabiedrības manevru sastāvs iebrauca otras komercsabiedrības manevru sastāva astē, kā rezultātā pēc sadursmes no sliedēm nobrauca un apgāzās divi ar kokmateriāliem (balķiem) krauti pusvagoni Nr.60156270 un Nr.63952618.	2008. gada oktobris – decembris
Jaunas līklīnijas VAE pārmijas (sliedes UIC-60, krusteņa marka 1/11) ielikšana, lai palielinātu pārmijas pārvedlīknes rādiusu (R=350 m) un nodrošinātu neapdraudētu un drošu vilcienu kustību	12.09.2008.	Liepājas stacija	Manevru lokomotīves ČME-3 sērijas nobraukšana no sliedēm uz pārmijas Nr.63 pārvedlīknē. Negadījuma cēlonis bija parastas pārmijas Nr.63 (sliedes R-50, krusteņa marka 1/9, Krievijas izgatavotājs) izvietojums apgrūtinātos apstākļos (līklīnijas ceļa posmā).	2008. gada novembris
VAE tipa pārmijām kustīgā krusteņa serdes kontrolvilkmes konstrukcijas uzlabošana	28.10.2008.	Asotes stacija	Vilciena aizturēšana stacijā vairāk par 1 stundu. Negadījuma cēlonis bija pārmijas elementa tehniskais bojājums.	2009. gads
Pārskatīta un ieviesta mezgla „balstpēda – pamatbalstpēda” un ratiņu un virsbūves slīdņu remonta tehnoloģija	01.11.2008.	Krievijas Federācijas dzelzceļš	Kravas vagona nobraukšana no sliedēm. Negadījuma cēlonis bija slīdņa lūzums, nepareizas remonta tehnoloģijas rezultātā.	2008. gada decembris

PIEŅĒMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	NEGADĪJUMI, KĀ REZULTĀTĀ PIEŅĒMTI DROŠĪBAS PASĀKUMI			IEVIEŠANAS PERIODS
	DATUMS	VIETA	NEGADĪJUMA APRAKSTS	
VAE tipa pārmijām kustīgā krusteņa serdes nostiprināšanas ierīces konstrukcijas uzlabošana.	09.12.2008.	Lāčplēša stacija	Lokomotīves un divu vagonu nobraukšanas no sliedēm. Negadījuma cēloni bija stacijas dežurantes nepareiza rīcība un nepietiekoša apmācība, VAE tipa pārmijas kustīgā krusteņa serdes noslēgšanas ierīces konstrukcijas nepilnības.	2009. gada aprīlis
Ieviesta ekspluatācijā „Vilcienu kustības vadības dispečeru centra datu protokola analizators” – datorprogramma, kura reģistrē visas vilcienu dispečera nosūtītas komandas.				2009. gada janvāris
Ceļu sliktas pārredzamības vietās uzstādīti spoguļi, kas autovadītājam nodrošina labāku ceļa un satiksmes pārredzamību.	06.10.2009. 30.10.2009. 05.11.2009.	Ventspils stacija	Sadursmes uz dzelzceļa pārbrauktuvēm.	2009.gada janvāris

3.1.2. tabula

PIEŅĒMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI KUSTĪBAS DROŠĪBAS STĀVOKĻA UZLABOŠANAI

PIEŅĒMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	CĒĻŅU APRAKSTS
Sastādot pārskatus par negadījumiem ar cilvēkiem, ir nepieciešams konkrēti norādīt un ierosināt priekšlikumus citu negadījumu novēršanai.	Latvijā vēl joprojām lielāko nopietno negadījumu daļu sastāda negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā, kā rezultātā tiek nopietni traumēti cilvēki.
Dzelzceļa policijas iesaistīšanās uzraugot personas, kuras veic sliežu ceļu šķērsošanu neatļautās vietās (sastādīti 1505 administratīvie protokoli).	
Regulāra informācijas apmaiņa starp Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju un Dzelzceļa policijas pārvaldi par negadījumu sekām un uzbraukšanas gadījumu statistikas salīdzināšanu.	
Sabiedrības izglītībai un profilakses nolūkos negadījumu ar cilvēkiem, kā arī ļaunprātības gadījumu uz dzelzceļa samazināšanai tika televīzijā demonstrētas multiplikācijas filmas un tematiski sižeti par dzelzceļu.	

PIEŅĒMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI	CĒĻOŅU APRAKSTS
Rekomendācijas pārvadātājiem un vilces ritošā sastāva īpašniekiem - instruēt lokomotīves brigādes par īpašu modrību un uzmanību, piebraucot pie potenciāli bīstamām vietām dzelzceļa stacijās un pieturas punktos, kur ir intensīva cilvēku kustība.	Latvijā vēl joprojām lielāko nopietno negadījumu daļu sastāda negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā, kā rezultātā tiek nopietni traumēti cilvēki.
Informatīvo kampaņu organizēšana.	Krava nav noformēta atbilstoši bīstamo kravu pārvadājumu prasībām, kā arī nav noformēti vagonu pārvadāšanas dokumenti. Nav marķēta krava.
Komercesabiedrību auditēšana (nodrošināti 27 auditi).	
Paaugstināta kontrole vilcienu apskates laikā.	
Apskašu procedūru pilnveide un kvalitatīvas apskates nodrošināšana.	Konstatēts liela apjoma tehniski bojātu vagonu skaits Rīga Krasta stacijā, kas apdraud vilcienu kustības drošību.
Divu pretēju virziena manevru luksoforu uzstādīšana savienotājceļā, uzlabojot kustības drošību iebraucot un izbraucot no lokomotīvju depo.	Kustības drošības organizācijas pasliktināšanās Daugavpils stacijā.
Rekomendācijas pārvadātājiem - rūpīgāk veikt negadījumu izmeklēšanu, stingra kontrole par rekomendāciju izpildi.	Konstatēti gadījumi kad pārvadātāji veic paviršu negadījumu izmeklēšanu un drošības pasākumu realizēšanu. Konstatēti gadījumi kad pārvadātāju izmeklēšanas dokumentos norādītie dati ir neprecīzi vai neatbilst patiesībai.
Ārpusplāna tehnisko revīziju (komplekso auditu) un pārbaužu veikšana.	Satiksmes drošības stāvokļa pasliktināšanās pārvadātāju dzelzceļa struktūrvienībās.
Sliežu ceļu ekspluatācijas aizliegumi, pārmiju ekspluatācijas aizliegumi ritošā sastāva kustībai.	Sliežu ceļa neapmierinošs tehniskais stāvoklis.

3.2. DZELZCEĻA SATIKSMES NEGADĪJUMU ANALĪZE UN KONSTATĒTĀS TENDENCES

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ņemot vērā Kopienas normatīvo aktu prasības nodrošina dzelzceļa satiksmes negadījumu uzskaiti. Dzelzceļa satiksmes negadījumu uzskaitē tiek iekļautas gan avārijas, gan satiksmes drošības pārkāpumi, gan negadījumi ar personām, kā arī tehniskie defekti un bojājumi. Ik gadu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija apkopo visu uz dzelzceļa notikušo negadījumu statistisku un klasificē tos atbilstoši noteiktai struktūrai. Klasificējot negadījumus tiek ņemts vērā ritošā sastāva, iekārtu un infrastruktūras bojājumu apjoms, kaitējums videi, miesas bojājumu apmērs un sliežu ceļu slēgšanas ilgums.

Informāciju par negadījumiem iesniedz infrastruktūras pārvaldītājs elektroniski. Informācija tiek iesūtīta uz inspekcijas elektronisko pastu līdz plkst.10:00 par iepriekšējās diennakts negadījumiem un tehniskiem bojājumiem, tai skaitā huligānisma gadījumiem.

Atbilstoši Kopienas normatīvo aktu prasībām, Eiropas Dzelzceļa aģentūrai tiek iesniegta informācija, kur tiek iekļauts negadījums, kuram ir konstatēta ritošā sastāva, iekārtas un infrastruktūras bojājums, kuru vērtība pārsniedz 150 000 EUR. Dzelzceļa negadījumu statistikā tiek iekļauts arī negadījums, kur kaitējums videi ritošā sastāva un/vai dzelzceļa infrastruktūras dēļ ir aprēķināms vairāk kā 50 000 EUR vērtībā. Tāpat arī negadījumu statistikā tiek iekļauti negadījumi, kuru rezultātā ir gājusi bojā persona vai tā ir guvusi smagus miesas bojājumus, vai arī vilcienu kustības pārtraukums uz galvenajiem sliežu ceļiem ir ilgāks par 6 stundām. Apkopotā informācija tiek arī iesniegta Latvijas centrālajai statistikas pārvaldei.

Dzelzceļa negadījumu statistika tiek veidota šādiem negadījumiem: sadursmes, nobraukšanas no sliedēm, negadījumi uz pārbrauktuvēm, nelaimes gadījumi ar cilvēkiem, ko izraisa kustībā esošs ritošais sastāvs, ugunsgrēki un citi nopietni negadījumi (bīstamās kravas noplūde, manevru negadījumi, u.c.)(pēc augstāk minētajiem kritērijiem).

Jebkura negadījuma datu precizitāte ir atkarīga no visām iesaistītām pusēm. Par notikušajiem negadījumiem tiek sagatavoti pārskati, kuros tiek norādīti negadījumu iemesli, cēloņi, papildus informācija par negadījumu. Pārskatus atbilstoši nacionālajai likumdošanai iesniedz pārvaldītājs vai pārvaldītājs. Šie dati tiek apstrādāti un vēlreiz pārbaudīti Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā, lai nodrošinātu datu precizitāti un kvalitāti. Papildus informācija par negadījumiem, kuros tiek traumēts cilvēks, tiek precizēta Dzelzceļa policijā un ātrās medicīniskās palīdzības informācijas centrā.

Negadījumu statistika norāda noteiktu drošības līmeni dalībvalstī. Drošības līmenis nozīmē salīdzināmu lielumu, ko var lietot drošības novērtēšanai kādā laika periodā.

Kopējais dzelzceļa satiksmes negadījumu un tehnisko bojājumu skaits ir palicis 2007.gada līmenī (233 negadījumi un tehniskie bojājumi). Ja salīdzina pēc negadījumu vai pārkāpumu rakstura, tad pārskata gadā ir pieaudzis nobraukšanas gadījumu skaits manevru darbu laikā, kā arī vilces līdzekļu un signalizācijas sistēmu bojājumu gadījumu skaits. Tehnisko bojājumu skaita palielināšanās norāda par ritošā sastāva nolietoto un remonta tehnoloģiju neievērošanu. Dati arī norāda, ka 2008.gadā ir pieaudzis to tehnisko bojājumu skaits, kuri ir pieļauti nepareizu rīcību rezultātā (cilvēciskais faktors). Pie kam daudzi negadījumi ir notikuši laika periodā no plkst.24:00 līdz 04:00, kad personas ir veikušas nakts maiņu darbus. No kopējā pārkāpumu skaita 37%

gadījumos par cēloni pārkāpumam bija cilvēciskā faktora pieļautas kļūdas. Pārskata gadā no kopējo dzelzceļa satiksmes negadījumu un tehnisko bojājumu skaita ir pieaudzis nopietno negadījumu skaits. Salīdzinot ar 2007.gadu, nopietnu negadījumu skaits ir pieaudzis par 19%. Taču attiecinot šo negadījumu skaitu pret vilcienkilometriem drošības līmenis saglabājas 2007.gada līmenī (skatīt 4.pielikumu).

Pārskata gadā ir reģistrēts 61 nopietns dzelzceļa negadījums, tai skaitā divas avārijas ar nopietnām ekonomiskām sekām. Negadījumu rezultātā ir cietušas 60 personas, kur 29 no tām ir guvušas letālus miesas bojājumus. Personas ir cietušas ritošā sastāva sadursmes laikā, negadījumos uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, kā arī negadījumos ar vilcieniem to kustības laikā. Cietušo personu īpatsvara pieaugums ir vērojams 30% robežās. Taču ir samazinājies bojā gājušo personu īpatsvars. Samazinājums, salīdzinot ar 2007.gadu, ir vērojams 14% robežās.

DZELZCEĻA NEGADĪJUMU STATISTIKA	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Kopējais negadījumu skaits	63	52	61
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem, kur	62	44	56
personas guvušas miesas bojājumus	33	17	31
gājušas bojā	30	28	29
Tais skaitā negadījumi bez cietušajiem	1	8	5

2008.gadā ir notikušas divas nopietnas sadursmes. 5.februārī Bolderājas stacijā uz Rīgas Brīvostas pārvaldes pievedceļa pirms dzelzceļa tilta pāri Buļļupei, komercsabiedrības manevru sastāvs iebruca otras komercsabiedrības manevru sastāva pēdējā astē, kā rezultātā pēc sadursmes no sliedēm nobrauca un apgāzās divi ar kokmateriāliem (balķiem) krauti pusvagoni Nr.60156270 un Nr.63952618. Vagoni ir norakstāmi no inventāra parka. Cietušo negadījumā nav, taču kopējie zaudējumi pārsniedz vairāk kā 45 000 LVL, kas ietver gan ritošā sastāva bojājumus, atjaunošanas darbus, trešo personu izmaksas (11 940,35 LVL) - uzņēmumu peļņas zaudējumus un kavējumu izmaksas.

2008.gada 20.decembrī Ventspils-II dzelzceļa stacijā vilciena lokomotīve 2TE10M-3453 ietriecās uz Ventspils II stacijas 2. ceļa stāvošā vilciena pēdējā vagonā, kas pēc sadursmes eksplodēja izraisot ugunsgrēku. Sadursmes rezultātā gāja bojā vilciena Nr.2445 mašīnists un mašīnista palīgs, aizdegās vilciena Nr.2445 lokomotīve un pirmie divi vagoni nobrauca no sliedēm. Sadursmes rezultātā aizdegās arī otra vilciena pēdējie trīs vagoni, kā arī uz stacijas ceļiem blakus stāvošie vagoni ar benzīnu. Lokomotīve un vairāki vagoni ir norakstāmi no inventāra parka. Zaudējumi pārsniedz divus miljonus latu. Zaudējumus sastāda ritošā sastāva un infrastruktūras atjaunošanas darbi, kravas zaudējumi, kā arī kompensācijas.

2008.gadā četras nopietnas ritošā sastāva nobraukšanas ir notikušas manevru darbos, kur būtiski tika aizkavēta vilcienu satiksme un apdraudēta satiksmes drošība. Pārskata gadā ir pieaudzis citu negadījumu skaits, ņemot vērā, ka Latvijā tiek nodrošināts liels kravu pārvadājumu un manevru darbu apjoms. Dati arī norāda, ka kravu apgrozība ir pieaugusi no 18 313 milj.tkm 2007.gadā līdz 19 581 milj.tkm 2008.gadā.

Neskatoties, ka negadījumu skaits uz dzelzceļa pārbrauktuvēm paliek nemainīgs, 2008.gadā negadījumos uz dzelzceļa pārbrauktuvēm ir pieaudzis cietušo personu skaits. Tā divos gadījumos ir notikušas autotransporta un vilces ritošā sastāva sadursmes, kur vadītājiem pārkāpjot ceļu satiksmes noteikumus, ir gūti letāli vai smagi miesas bojājumi. Vairāki negadījumi ir reģistrēti uz neapsargājamām pārbrauktuvēm, autovadītājiem neievērojot ceļu satiksmes noteikumu prasības. Izpētot negadījumu raksturus, varam secināt arī tā saucamā „cilvēciskā faktora” klātbūtni, jo negadījums noticis apstākļos, kad signalizācija ir darbojusies, doti brīdinājumu signāli, ir bijusi pietiekoša ceļu redzamība, kā arī redzama tieša vilcienu tuvošanās. Jāatzīmē, ka negadījumi ar nopietnām sekām vairumā ir reģistrēti uz tām neapsargājamām pārbrauktuvēm, kur bijusi neliela apjoma autotransporta kustība, kas arī norāda par autovadītāju neuzmanību. 2008.gadā ir bijušas divas sadursmes, kurās uzreiz ir cietušas vairākas personas. Ceļa posmā Līči - Spāre uz neapsargājamās pārbrauktuves vieglā automašīna sadūrās ar dīzeļlokomotīvi. Sadursmes rezultātā divas personas guva nopietnus miesas bojājumus. Savukārt Slampē uz neapsargājamās dzelzceļa pārbrauktuves sadūrās mikroautobuss ar dīzeļlokomotīvi. Sadursmes rezultātā trīs mikroautobusa pasažieri gāja bojā. 2008.gadā ir pieaudzis gan cietušo personu skaits uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, gan bojā gājušo īpatsvars.

DZELZCEĻA NEGADĪJUMU STATISTIKA	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Sadursmes (izņemot sadursmes uz dzelzceļa pārbrauktuvēm)	0	0	1
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem	0	0	1
gūti miesas bojājumi	0	0	0
gājuši bojā	0	0	2
Nobraukšana no sliedēm	1	0	0
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem	0	0	0
gūti miesas bojājumi	0	0	0
gājuši bojā	0	0	0

DZELZCEĻA NEGADĪJUMU STATISTIKA	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Dzelzceļa negadījumi, kas notikuši uz dzelzceļa pārbrauktuvēm	10	9	10
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem	10	7	10
gūti miesas bojājumi	7	4	7
gājuši bojā	4	4	6
Negadījumi ar personām, vilcienu kustības laikā	52	37	45
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem	52	37	45
gūti miesas bojājumi	26	13	24
gājuši bojā	26	24	21
Citi nopietni negadījumi	0	6	5
Tai skaitā negadījumi ar cietušajiem	0	0	0
gūti miesas bojājumi	0	0	0
gājuši bojā	0	0	0

Pārskata gadā ievērojami ir pieaudzis negadījumu skaits ar nopietnām finansiālām sekām. 2008.gadā visu satiksmes negadījumu un tehnisko bojājumu izmaksas bija 2 491 903,45 LVL. Nopietno satiksmes negadījumu izmaksas sastāda 96% no kopējo negadījumu un tehnisko bojājumu skaita (2 402 329, 98 LVL). Ritošā sastāva un infrastruktūras bojājumi sastāda 95% no kopējās nopietno negadījumu kopsummas. Lielāko daļu izmaksu sastāda Ventspils 2 un Bolderājas stacijā notikušo avāriju izmaksas. Metodika ekonomisko izmaksu aprēķināšanai nav pielietota, un dati apkopoti pēc saņemtās informācijas no infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī pārvaldītājiem par faktiskām izmaksām, kas ir radušās negadījuma rezultātā. Cietušo personu izmaksu aprēķini tika veikti no apdrošināšanas un pabalstu pārrēķiniem. Jāatzīmē, ka 2008.gadā ir pieauguši peļņas zaudējumu aprēķini, sakarā ar bojāto kravu pieaugumu skaitu, kā arī trešo personu iesniegtajiem aprēķiniem par zaudējumu kompensēšanu. Kas attiecas uz kavējumu un ritošā sastāva zaudējumu aprēķināšanu, komercsabiedrībām vēl joprojām problēmas sagādā aprēķinu veikšana ņemot vērā, ka vagoni atrodas kopējā parkā ar NVS valstīm.

Kopējais cietušo personu skaits 2008.gadā ir pieaudzis, taču negadījumu skaits ar letālām sekām ir samazinājies. Vislielāko cietušo personu īpatsvaru veido negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā. No kopējo negadījumu skaita uz dzelzceļa pārbrauktuvēm cietušo personu īpatsvars sastāda 22%, negadījumos ar personām vilcienu kustības laikā cietušo personu īpatsvars ir 75%. 2008.gadā ir gājušas bojā divas personas (dzelzceļa speciālisti) ritošā sastāva sadursmes rezultātā. Kopējais cietušo personu īpatsvara pieaugums, salīdzinot ar 2007.gadu, ir 10% robežās.

No kopējā cietušo persona skaita 78% gadījumos ir cietuši vīrieši, 2007.gadā cietušo vīriešu īpatsvars sastādīja 81%. 2008.gadā sadursmēs uz dzelzceļa pārbrauktuvēm visi letālie gadījumi ir bijuši ar vīriešiem. Jāatzīmē, ka daudzos gadījumos vīrieši ir atradušies alkohola reibuma stāvoklī. 2008.gadā ir vērojams cietušo personu skaits, kuras ir atradušās alkohola reibuma stāvoklī, pieaugums 10% robežās.

<i>CIETUŠO PERSONU SKAITS DZELZCEĻA NEGADĪJUMOS</i>	<i>2006.GADĀ</i>	<i>2007.GADĀ</i>	<i>2008.GADĀ</i>
Cietušās personas	63	45	60
gūti miesas bojājumi	33	17	31
%	52	38	52
gājuši bojā	30	28	29
%	48	62	48

Apkopojot informāciju par cietušām personām, ir vērojams, ka visvairāk negadījumos ir cietušas personas t.s. „aktīvajā vecumā” (20-55 gadi). Katru gadu negadījumos cieš arī bērni. Negadījumi ar bērniem vairāk tiek reģistrēti vasaras laikā.

Neskatoties uz to, ka negadījumu skaitam ar personām vilcienu kustības laikā ir tendence samazināties, vēl joprojām vislielākais cietušo personu īpatsvars ir negadījumos ar personām vilcienu kustības laikā. Negadījumu iemesli bija personu atrašanās vai sliežu ceļu šķērsošana neatļautās vietās. Sliežu ceļu šķērsošanu neatļautās vietās vai personu atrašanās paaugstinātas bīstamības zonā ir veicinājusi personu atrašanās alkohola reibumā - 40 % gadījumos. Jāatzīmē, ka arī šķērsojot gājēju pārejas vai dzelzceļa pārbrauktuves personas nav pievērsušas pietiekošu uzmanību kustības drošības prasībām, nereti šķērsojot pāreju pirms vilcienu sastāva tā kustības laikā. Pieaudzis ir arī to gadījumu skaits, kad personas nav ievērojušas drošības prasības iekāpjot vai izkāpjot no vilciena.

<i>CIETUŠO PERSONU SADALĪJUMS NEGADĪJUMOS AR RITOŠO SASTĀVU TĀ KUSTĪBAS LAIKĀ</i>	<i>2006.GADĀ</i>	<i>2007.GADĀ</i>	<i>2008.GADĀ</i>
Nepiederošu personu atrašanās paaugstinātas bīstamības zonā	51	31	30
letāli	26	21	15
miesas bojājumi	25	10	15
Citas personas	0	4	11
letāli	0	2	6
miesas bojājumi	0	2	5
Pasažieris	0	1	2
letāli	0	0	0
miesas bojājumi	0	1	2
Dzelzceļa uzņēmuma darbinieks	1	1	2
letāli	0	1	0
miesas bojājumi	1	0	2

Ja 2007.gadā vairāk kā 70% no negadījumiem notikuši vasaras periodā, 2008.gadā negadījumu skaits ar personām bija apmēram vienādās proporcijās gan ziemas, gan pavasara, gan vasaras, gan rudens sezonā.

Rīgas reģionā gadu no gada ievērojami palielinās vietējās un starptautiskās satiksmes intensitāte, pieaug noslogojums uz dzelzceļa. Vislielākā intensitāte kustībā ir Aizkraukles un Jūrmalas virzienā. Apkopotie dati arī norāda, ka visvairāk negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā tiek reģistrēti Rīgas aglomerācijas zonā, jo īpaši maršrutos Rīga – Aizkraukle un Rīga –Tukums. Mazāk negadījumi tiek reģistrēti Jelgavas virzienā.

Pēdējo gadu apkopotie dati norāda, ka visvairāk negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā notiek laika periodā no plkst.18:00 līdz plkst.24:00, kas sastāda 39% no kopējā negadījumu

skaita īpatsvara. Ir palielinājies to negadījumu skaits, kas reģistrēti laika periodā no plkst.06:00 līdz plkst.12:00.

2008.gada uz sliežu ceļiem konstatētas deviņas pašnāvības. Pašnāvību skaits uz dzelzceļiem 2008.gadā ir samazinājies par 10%. Pašnāvību biežumu ietekmē sabiedrības sociālais stāvoklis, personas psihoemocionālā slodze, u.c. Pašnāvības uz dzelzceļiem ir veikuši gados jaunāki cilvēki. Dzelzceļā raksturīgs ir vīriešu pašnāvību rādītājs.

Kopējais kustības drošības stāvoklis uz Latvijas dzelzceļiem ir palicis iepriekšējā gada līmenī. Daudzi negadījumi ir saistīti vairāk ar sociāli ekonomiska rakstura problēmām un tehnoloģisko procesu pārkāpumiem, nevis ar tehnisko nodrošinājumu. Tai pat laikā jāatzīmē, ka viena nopietna dzelzceļa avārija ar diviem cietušajiem var radīt nopietnu kustības drošības stāvokļa līmeņa pasliktināšanos valstī un norādīt par paaugstinātu risku. Negadījumi ar personām vilcienu kustības laikā Latvijā var būt saistīti arī ar sociālām problēmām, kas arī norāda, ka 2008.gadā ir pieaudzis negadījumu skaits, kad personas ir atradušās spēcīgā alkohola vai narkotisko vielu reibuma stāvoklī.

Jāatzīmē, ka komercsabiedrības, ciktāl tas attiecas uz tehnisko un ekspluatācijas nodrošinājumu, uztur pārvaldības sistēmu atbilstoši noteiktajam un, kur nepieciešams veic uzlabojumus, lai samazinātu negadījumu risku.

Negadījumu sīkāka analīze ir atainota atsevišķā pielikumā (angļu valodā).

3.3. DROŠĪBAS REKOMENDĀCIJU IZPILDE

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs 2008.gadā sagatavoja gala ziņojumu par divu manevru sastāvu sadursmes (2008.gada 5.februārī, plkst. 3.17, Bolderājā, Rīgas brīvostas pārvaldes pievedceļā Nr. 100) iemesliem. Ņemot vērā izmeklēšanas rezultātus, birojs sagatavoja rekomendācijas visām negadījumā iesaistītām pusēm, tai skaitā Valsts dzelzceļa tehniskai inspekcijai. Gala ziņojumā tika sagatavotas astoņas rekomendācijas:

1. Rīgas brīvostas pārvaldei, SIA „Eurorail”, a/s „Dzelzceļtransports” un SIA „Lacon” jāpaātrina drošības apliecību saņemšana un attiecīgo prasību izpildi, kas nepieciešamas minētās apliecības saņemšanai, lai garantētu savas darbības drošību. Regulāri jāuzrauga darbinieku darba izpildi, jāveic iekšējās revīzijas un jādokumentē tās.

2. SIA „Eurorail” jāapmāca lokomotīvu vadītājus par ekspluatācijā esošo manevru lokomotīvu īpatnībām un atšķirībām.

3. Rīgas brīvostas pārvaldei, SIA „Eurorail”, a/s „Dzelzceļtransports”, valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” jānodrošina, lai to lokomotīvu radiostacijām, kas paredzētas darbam valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” Torņakalna stacijas Bolderājas parkā un uz Rīgas brīvostas pārvaldes pievedceļa Nr. 100, būtu iespēja pārslēgties uz vienu frekvenci un jānosaka kārtība, kurā gadījumā kāda frekvence ir jālieto.

4. Rīgas brīvostas pārvaldei, SIA „Eurorail”, a/s „Dzelzceļtransports”, valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” jāizskata nepieciešamība ieviest radiosakaru sarunu automātisko reģistrēšanas sistēmu. Līdz minētās sistēmas ieviešanai vilcienu nosūtīšanas saskaņošanu uz Rīgas brīvostas pārvaldes pievedceļu Nr.100 jāreģistrē rakstiski.

5. Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” jāveic analīzi par nodrošinājumu ar radiosakaru sarunu automātiskās reģistrēšanas sistēmām arī citās stacijās, kur tiek veikti manevru darbi ar privātajām lokomotīvēm.

6. Rīgas brīvostas pārvaldei kopīgi ar manevru darbā iesaistītiem uzņēmumiem jāpārskata esošās instrukcijas skaidri nosakot prasību, kādā veidā pirms izbraukšanas uz Rīgas brīvostas pārvaldes pievedceļu Nr.100 jāveic manevru sastāva bremžu pārbaude.

7. Rīgas brīvostas pārvaldei kopīgi ar manevru darbā iesaistītiem uzņēmumiem jāizstrādā jaunu instrukciju par infrastruktūras pārvaldītāja, lokomotīvu vadītāju un citu darbinieku rīcību avārijas gadījumā.

8. *Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai Rīgas brīvostas pārvaldē, SIA „Eurorail”, a/s „Dzelzceļtransports” un SIA „Lacon” jāveic papildus pārbaudes par minēto drošības ieteikumu ieviešanu.*

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir akceptējusi Transporta un nelaimes izmeklēšanas gala ziņojumā norādītās rekomendācijas un ir veikusi visu uzņēmumu pārbaudes par drošības ieteikumu ieviešanu. 2008.gadā tika nodrošinātas pārbaudes par kustības drošības jautājumiem un rekomendāciju izpildes gaitu. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija ir veikusi astoņas pārbaudes.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2008.gadā, atbilstoši izmeklēšanas gala ziņojumā norādītajam par drošības apliecības saņemšanu, saņēma divus iesniegumus par drošības apliecības saņemšanu. Drošības apliecība ir komercsabiedrības darbības atzīšana drošības ziņā, kas garantē drošu pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā komercdarbības sfērā dzelzceļa nozarē. SIA „Eurorail” tika 23.07.2008. izsniegta drošības apliecība Nr. 38, atzīstot par drošiem manevru darbus. A/s „Dzelzceļtransports” 25.07.2009. saņēma drošības apliecību Nr. 41 ar ko apliecina, ka komercsabiedrība ir spējīga nodrošināt infrastruktūras pārvaldīšanu un manevru darbus saskaņā ar drošības prasībām. Inspekcija pārbaudes ir nodrošinājusi laika periodā no 2008.gada 1.jūnija līdz 31.oktobrim.

Jāatzīmē, ka valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” arī veicis vairākus pasākumus kustības drošības uzlabošanai. Rekomendācijas ir atzītas par pamatotām un ieviešamām. Torņakalna stacijas Bolderājas parkā ir ieviesta radiosakaru sarunu automātiskā reģistrēšanas sistēma, kas nodrošina visu sarunu reģistrāciju, kuras realizējas izmantojot vienotu frekvenci (153,250 MHz), kā arī pievedceļu vietējās apkalpošanas instrukcijās ir noteikts, ka saskaņošanas process manevru sastāva nosūtīšanai uz pievedceļu Nr.100 notiek telefonogrammas veidā un tiek reģistrēts speciālā žurnālā. Pēc 2008. gadā sarunu reģistrēšanas sistēmu veiktās analīzes, papildus esošajām vēl 11 dzelzceļa stacijās ir ierīkotas sarunu reģistrēšanas daudzkanālu datorizētās sistēmas, kas nodrošina manevru radiosakaru un citu sakaru veidu reģistrāciju. Konkrētas stacijas, sakaru veidi un sarunu reģistrēšanas sistēmu ekspluatācija ir noteikta valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” 29.04.2009. instrukcijā „Sarunu reģistrēšanas daudzkanālu datoru sistēmas ekspluatācijas instrukcija”. Noteiktās prasības ir ieviestas 2008.gadā laika periodā no 1.oktobra līdz 31.decembrim.

4. IZMAIŅAS LIKUMDOŠANĀ

2008.gadā tika izdoti vairāki normatīvie akti un normatīvo aktu labojumi, kā rezultātā Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai tika noteikta jauna, kā arī precizēta esošā uzraudzības funkcija.

NR.P.K.	NORMATĪVAIS AKTS	FUNKCIJAS UN UZDEVUMI
4.1.1.	Ministru kabineta 02.01.2008. noteikumi Nr.3 " Dzelzceļa būvnoteikumi "	Izskatīt dzelzceļa infrastruktūras būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem, izsniegt būvatļaujas dzelzceļa objektiem, kontrolēt, kā dzelzceļa infrastruktūras būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, pieņemt ekspluatācijā dzelzceļa būvobjektus (<i>JAUNA FUNKCIJA</i>)
4.1.2.	Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumi Nr.168 " Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem "	Izsniegt drošības sertifikātu - dokumentu, kas pāravadātājam dod tiesības piekļūt dzelzceļa infrastruktūrai (<i>PRECIZĒTA FUNKCIJA</i>)

2008.gadā Ministru kabinets ir izdevis trīs noteikumus un divus rīkojumus par dzelzceļa transporta drošības jautājumiem. Izdoti četri jauni normatīvie akti un vieni noteikumu grozījumi.

NR.P.K.	NORMATĪVAIS AKTS	JOMA
4.2.1.	Ministru kabineta 15.01.2008. noteikumi Nr. 29 „ Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 6.oktobra noteikumos Nr.392 "Dzelzceļa pārbrauktuves un pāreju ierīkošanas, aprīkošanas, apkalpošanas un slēgšanas noteikumi" ”	1. Pārbrauktuves klasifikācija ņemot vērā laiku. 2. Pastāvīgās pārbrauktuves ierīkošanas prasības. 3. Procesuālās prasības slēdzot pārbrauktuves.
4.2.2.	Ministru kabineta 21.01.2008. rīkojums Nr. 20 „ Par III kategorijas pagaidu dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošanu pāri dzelzceļa līnijai Aizkraukle–Koknese ”	Pagaidu dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošana.
4.2.3.	Ministru kabineta 21.01.2008. rīkojums Nr. 21 „ Par III kategorijas dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošanu Liepājā ”	Dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošana.

2008.gadā tika turpināts darbs pie jaunu tehniskās ekspluatācijas noteikumu izstrādes, kurā tiktu iekļautas uzturēšanas, ekspluatācijas, signalizācijas, manevru darbu prasības un parametri. Noteikumu projekts aptvers visas ekspluatācijas un remontdarbu prasības kustības drošības nodrošināšanai. Projekta izstrāde tiks pabeigta 2009.gada septembrī.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija normatīvo aktu projektu izstrādes procesā iesaista arī dzelzceļa transporta sektora organizācijas un komercsabiedrību pārstāvjus. Tiek organizētas arī konsultācijas par nepieciešamajiem normatīvo aktu uzlabojumiem un izmaiņām.

Visi noteikumi, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību, tiek izdoti Ministru kabinetā. Pieņemtie noteikumi tiek publicēti oficiālajā laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” (www.vestnesis.lv). Jebkuri Ministru kabineta noteikumi un rīkojumi ir saistoši un obligāti dzelzceļa pāravadātājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem. Tas pats attiecas arī uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī komercsabiedrībām, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecību, remontu vai apkopi, kā arī manevru darbus. Inspekcija ir tiesīga izdot tikai administratīvos aktus un saistošus norādījumus.

Visi dzelzceļa normatīvie akti ir pieejami mājas lapā www.likumi.lv, kā arī Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mājas lapā www.vdzti.gov.lv.

Normatīvie dokumenti, kuru prasības attiecas arī uz pārvadātājiem, ar ko valsts akciju sabiedrība „Latvijas dzelzceļš” kā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs nosaka pārvaldāmas infrastruktūras lietošanas kārtību, un tas attiecas uz vilcienu un cita ritošā sastāva kustības uz sliežu ceļiem organizāciju un kontroli, infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību vai citādi attiecas un nodrošina pārvaldāmas dzelzceļa infrastruktūras drošu ekspluatāciju tiek izdoti atbilstoši Dzelzceļa likuma 5. panta 2.¹ daļai Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja izdotie saistošie norādījumi pārvadātājiem 2008.gadā bija aktualizēti un apkopoti Tīkla pārskatā, kas ir publicēts infrastruktūras pārvaldītāja mājas lapā www.ldz.lv. 2008.gadā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs ir izdevis sešus jaunus un divus grozītus normatīvos dokumentus, kas ir piemērojami pārvadātāju uzņēmumiem. Normatīvie dokumenti ir izdoti par:

- 4.3.1. brīdinājumu izdošanas kārtību izmantojot Komplekso informatīvo brīdinājumu izsniegšanas sistēmu (BIS-K);
- 4.3.2. kārtību, kādā pārsūta lokomotīves, motorvagonu ritošo sastāvu, dzelzceļa celtņus un speciālo ritošo sastāvu pa publiskās lietošanas infrastruktūras sliežu ceļiem;
- 4.3.3. par kravas vagonu tehniskās apkopes un remonta sistēmu;
- 4.3.4. par rīcību bīstamo kravu avāriju situācijās;
- 4.3.5. par ritošā sastāva riteņpāru tehniskā stāvokļa kontroli;
- 4.3.6. par izpildītā vilcienu kustības grafika analīzi un uzskaiti;
- 4.3.7. par ejoša vilciena ritošā sastāva tehniskā stāvokļa automātisko kontrollīdzekļu izvietojuma, uzstādīšanas un ekspluatācijas kārtību (grozījumi).

Normatīvo aktu tiesiskā atsauce un spēkā stāšanās datumi, kā arī apraksts ir atainots 5.pielikumā.

5. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI UN APLIECĪBAS

2008.gada 10.martā Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.168 "Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem", kur noteikts, ka dzelzceļa pārvadātājiem un infrastruktūras pārvaldītājiem ir jānodrošina un jāuztur drošības pārvaldības sistēma. Drošības pārvaldības sistēmā ir jābūt iekļautām šādām kategorijām:

- 8.1.1. riska izvērtēšanai un kontrolei – drošības sistēmas balstīšanai ne vien uz standartu ievērošanu, bet arī uz darbības riska noteikšanu;
- 8.1.2. kompetences noteikšanai – jo īpaši tajās jomās, kur risks nav vai nevar būt izvērtēts;
- 8.1.3. drošības pārvaldībai – nepieciešamībai garantēt drošu darbību un izveidot drošības politikas stratēģiju uzņēmuma ietvaros.

Noteikumi stājās spēkā ar 2008.gada 26.martu.

Savukārt Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumi Nr.616 „[Drošības apliecības izsniegšanas, anulēšanas un darbības apturēšanas kārtība](#)” nosaka komercsabiedrību sertificēšanas procesu. Sertificēšanas process attiecas uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem un personām,

kuras pārvadātāja vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja uzdevumā nodrošina attiecīgos tehnoloģiskos procesus, izņemot pārvadātājus, kuri ir saņēmuši drošības sertifikātu. Drošības apliecību izsniegšana tika uzsākta 2005.gadā.

Šie noteikumi ir saistoši un obligāti dzelzceļa pārvadātājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, kā arī komercsabiedrībām, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecību, remontu vai apkopi, kā arī manevru darbus.

Visi saistošie ar dzelzceļa drošību normatīvie akti ir pieejami mājas lapā www.likumi.lv, kā arī Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mājas lapā www.vdzti.gov.lv. Informācija par izsniegtajiem drošības sertifikātiem, kā arī izmaiņām nacionālajā likumdošanā tiek ievietota inspekcijas mājas lapā, kur gan pārvadātājiem, gan pārvaldītājiem tiek sniegta iespēja iepazīties ar aktuālāko informāciju. Ja rodas nepieciešamība sniegt sīkākus skaidrojumus par aktuālāko drošības jomā, pārvadātājiem un pārvaldītājiem tiek sagatavotas informatīvās vēstules vai organizētas kopīgas sanāksmes.

5.1. DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU DROŠĪBAS SERTIFIKĀTU IZSNIEGŠANA

Saskaņā ar Kopienas normatīvo aktu prasībām, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2008.gadā ir uzsākusi jaunu drošības sertifikācijas procedūru un izsniegusi astoņus drošības sertifikātus. Drošības sertifikātu izsniedz pārvadātājiem, kas ir izveidojis un uztur drošības pārvaldījuma sistēmu, kā arī kas atbilst noteiktajām prasībām tehniskās ekspluatācijas jomā un izpilda drošības prasības attiecībā uz personālu, ritošo sastāvu un komercsabiedrības iekšējo struktūru.

	2008.GADĀ
Izsniegto drošības sertifikātu skaits, tai skaitā	8
izsniegtas drošības sertifikātu A daļas	5
pasažieru pārvadājumiem	2
kravu pārvadājumiem	3
izsniegtas drošības sertifikātu B daļas	3
pasažieru pārvadājumiem	2
kravu pārvadājumiem	1

2008.gadā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija saņēma piecus pārvadātāju iesniegumus drošības sertifikāta A daļas saņemšanai un trīs iesniegumus drošības sertifikāta B daļas saņemšanai. Visi iesniegumi tika izskatīti un pārvadātāju uzņēmumi tika atzīti par spējīgiem nodrošināt drošus pārvadājumus. Drošības sertifikāti ir izsniegti Latvijas Republikā reģistrētajām komercsabiedrībām.

Informāciju par izsniegtām drošības sertifikātu B daļām var iegūt Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas mājas lapā www.vdzti.gov.lv sadaļā [Pakalpojumi/Drošības sertifikāti](#).

5.2. DROŠĪBAS CERTIFIKĀTU IZSNEGŠANAS PROCEDŪRAS

Lēmumu par drošības sertifikāta A daļas izsniegšanu vai atteikumu izsniegt drošības sertifikāta A daļu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņem mēneša laikā pēc iesnieguma saņemšanas. Izskatot pārvadātāja iesniegumu drošības sertifikāta B daļas saņemšanai, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija piecu darbdienu laikā pēc dokumentu saņemšanas iesniedz tos kopā ar drošības sertifikāta A daļas kopiju attiecīgajam dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam atzinuma sniegšanai par pārvadātāja ritošā sastāva tehnisko un ekspluatācijas raksturlielumu atbilstību dzelzceļa tīkla nosacījumiem, izņemot gadījumu, ja iesnieguma iesniedzējs ir arī attiecīgās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs. Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs izskata pārvadātāja iesniegumu drošības sertifikāta B daļas saņemšanai un 14 dienu laikā pēc tā saņemšanas iesniedz Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā atzinumu un priekšlikumus par drošības sertifikāta B daļas izsniegšanas nosacījumiem. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija mēneša laikā pēc pārvadātāja iesnieguma iesniegšanas drošības sertifikāta B daļas saņemšanai pieņem lēmumu par drošības sertifikāta B daļas izsniegšanu vai atteikumu izsniegt drošības sertifikāta B daļu.

Ja pārvadātājs ir mainījis drošības sertifikāta A daļu, licenci, pārvadātāja nodarbināto dzelzceļa speciālistu amatu sarakstu vai sarakstu, norādot ritošā sastāva veidus, ko paredzēts ekspluatēt atbilstoši pieprasītajam drošības sertifikātam, tas iesniedz dokumentus jauna drošības sertifikāta B daļas saņemšanai (neatkarīgi no esošā drošības sertifikāta B daļas derīguma termiņa). Iesniegumam pievieno dokumentus, kas saistīti ar iepriekš saņemtā drošības sertifikāta B daļas izsniegšanas nosacījumu izmaiņām, un apliecinājumu, ka pārvadātājs nav mainījis pārējos drošības sertifikāta B daļas nosacījumus.

Ja pārvadātājs mainījis informāciju par finanšu un materiālo resursu pietiekamību, kas iesniegta speciālās atļaujas (licences) saņemšanai, piemērojamo savstarpējās izmantojamības tehnisko specifikāciju vai to daļu sarakstu par to piemērošanu drošības pārvaldības sistēmas procesos attiecībā uz darbiniekiem, ritošo sastāvu un pakalpojumiem, dokumentus par drošības pārvaldības sistēmā paredzētajiem ar personālu saistītajiem procesiem vai ar ritošo sastāvu saistīto procesu dokumentāciju vai pārveidot drošības pārvaldības sistēmā noteiktos procesus, pārvadātājs vismaz mēnesi pirms pārmaiņām par to rakstiski informē Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju.

Lēmumu par atteikumu izsniegt drošības sertifikāta A daļu vai B daļu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņem šādos gadījumos:

- 5.2.1.1. ja pārvadātājs neatbilst dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas normatīvajos aktos vai normatīvajos aktos par dzelzceļa satiksmes drošību noteiktajām prasībām vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja noteiktajām ar dzelzceļa satiksmes drošību saistītajām prasībām;
- 5.2.1.2. ja Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā nav iesniegti visi nepieciešamie dokumenti un Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas pieprasītā papildu informācija;
- 5.2.1.3. ja pārvadātājam gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas ir anulēta drošības sertifikāta A daļa vai B daļa.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas nosūta to pārvadātājam. Lēmuma kopiju nosūta dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam.

Ja drošības sertifikāta A daļa vai B daļa ir nozaudēta vai bojāta, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pēc attiecīga iesnieguma saņemšanas 10 darbdienu laikā izsniedz drošības sertifikāta A daļas vai B daļas dublikātu.

Lēmumu apturēt drošības sertifikāta A daļas vai B daļas darbību Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņem, ja pārvadātājs pārkāpis drošības prasību vai dzelzceļa satiksmes drošību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, apdraudot dzelzceļa satiksmes drošību. Drošības sertifikāta A daļas vai B daļas darbību aptur uz laiku līdz pārkāpumu novēršanai. Lēmumu anulēt izsniegtā drošības sertifikāta A daļu vai B daļu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņem šādos gadījumos:

- 5.2.2.1. ja pārvadātājam ir izsniegta jauna drošības sertifikāta A daļa vai B daļa;
- 5.2.2.2. ja pārvadātājs sniedzis nepatiesas ziņas;
- 5.2.2.3. ja pārvadātājam atkārtoti gada laikā tiek apturēta drošības sertifikāta darbība;
- 5.2.2.4. ja pārvadātājs gada laikā nav izmantojis drošības sertifikātu;
- 5.2.2.5. ja pārvadātājs ir izbeidzis darbību.

Pirms lēmuma pieņemšanas par drošības sertifikāta A daļas vai B daļas anulēšanu Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija nosūta pārvadātājam brīdinājumu. Brīdinājumā norāda konstatētos pārkāpumus un nosaka to novēršanas termiņu, ne garāku par piecām darbdienu, sākot no brīdinājuma paziņošanas dienas. Ja pārvadātājs nav iesniedzis Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā informāciju par brīdinājumā minēto pārkāpumu novēršanu, Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija pieņem lēmumu par drošības sertifikāta A daļas vai B daļas anulēšanu.

Ja Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija izskatot pārvadātāja iesniegumu un tam pievienotos dokumentus konstatē, ka drošības sertifikāta saņemšanai iesniegtie dokumenti neatbilst šo noteikumu prasībām vai tie ir nepilnīgi vai neprecīzi, inspekcija ir tiesīga pieprasīt pārvadātājam papildu informāciju, norādot tās iesniegšanas termiņu. 2008.gadā izskatot saņemtos iesniegumus, sešos gadījumos pārvadātājiem tika lūgts sniegt paskaidrojumus par:

- 5.2.3.1. iesniegtās dokumentācijas pilnību;
- 5.2.3.2. drošības pārvaldības sistēmas atbilstību pārvadātāju pienākumiem;
- 5.2.3.3. drošības pārvaldības sistēmas pamatelementu procedūrām;
- 5.2.3.4. ritošā sastāva remontu un apkopes nosacījumiem;
- 5.2.3.5. satiksmes drošības uzraudzības sistēmu;
- 5.2.3.6. personāla apmācības jautājumiem;
- 5.2.3.7. satiksmes negadījumu ziņošanas kārtību.

Jāatzīmē, ka drošības sertifikācijas sistēmas maiņa ir prasījusi sniegt papildus konsultācijas par drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem, kā arī pārskatu sagatavošanas gaitu. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbinieki iespēju robežās ir snieguši vairākas konsultācijas. Pēc sniegtajām konsultācijām ir secināts, ka drošības pārvaldības sistēmas izstrāde pārvadātājiem ir radījusi grūtības, ņemot vērā, ka esošās dzelzceļa sistēmas ir uz tehniskiem noteikumiem balstīta sistēma, bet drošības pārvaldības elementi sevī ietver arī risku izvērtēšanu, kas ir jaunums Latvijas pārvadātājiem.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, izskatot iesniegumu, ir tiesīga pieaicināt paskaidrojumu sniegšanai pārvadātāja un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja pārstāvi.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2008. gadā drošības sertifikātu A un B daļas ir izsniegusi tikai Latvijā reģistrētām komercsabiedrībām. Drošības sertifikāts komercsabiedrībām tiek izsniegts bez maksas.

5.3. DROŠĪBAS APLIECĪBU IZSNIEGŠANA

Sertificēšanas process attiecas uz dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājiem un personām, kuras pārvadātāja vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja uzdevumā nodrošina attiecīgos tehnoloģiskos procesus, izņemot pārvadātājus, kuri ir saņēmuši drošības sertifikātu. Drošības apliecību izsniegšana tika uzsākta 2005.gadā.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2008.gadā izsniedza 47 komercsabiedrībām drošības apliecības:

- 5.3.1. ritošā sastāva būvniecībai, remontam vai tehniskajai apkopei;
- 5.3.2. dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecībai, remontam vai tehniskajai apkopei;
- 5.3.3. dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai;
- 5.3.4. manevru darbiem.

	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Izsniegtās drošības apliecības	7	12	47
Komercdarbība jomas			
ritošā sastāva būvniecība, remonts vai tehniskā apkope	3	9	4
dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecība, remonts vai tehniskā apkope	4	3	32
manevru darbi	1	2	11
dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšana	1	1	14

Drošības apliecībā var tikt norādītas vairākas komercdarbības jomas. 2008.gadā 14 komercsabiedrībām tika izsniegtas drošības apliecības infrastruktūras uzturēšanai.

2008.gadā vairāk iesniegumi tika saņemti dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecības, remonta vai tehniskās apkopes veikšanai. 2007.gadā iesniegumi drošības apliecības saņemšanai vairāk saņemti par ritošā sastāva būvniecību, remontu un tehnisko apkopi. 2008.gadā iesniegumu drošības apliecību saņemšanai skaits ir pieaudzis, ņemot vērā pārejas perioda nosacījumus.

5.4. DROŠĪBAS APLIECĪBU IZSNIEGŠANAS PROCEDŪRAS

Drošības apliecību izdošana ir balstīta uz Dzelzceļu drošības direktīvas principiem. Drošības pilnvarojums infrastruktūras pārvaldītājiem Latvijā tiek izsniegts kā drošības apliecība dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanai.

Drošības apliecības izsniegšanas mērķis ir komercsabiedrības darbības atzīšana drošības ziņā, kas garantē drošu pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā komercdarbības sfērā dzelzceļa nozarē. Apliecību izsniedz uz pieciem gadiem. Lai saņemtu apliecību, komercsabiedrība iesniedz inspekcijā iesniegumu ar tam pievienotiem dokumentiem apliecības saņemšanai. Atzinumu Valsts

dzelzceļa tehniskā inspekcija izsniedz mēneša laikā. Sīkāks procesuālais apraksts tika norādīts 2006.gada pārskatā.

Drošības apliecības komercsabiedrībām tiek izsniegtas bez maksas.

Komercsabiedrība saņem apliecību, ja komercsabiedrības satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma spēj nodrošināt tās darbību attiecīgajā komercdarbības jomā dzelzceļa nozarē saskaņā ar drošības prasībām. 2008.gadā tika saņemti iesniegumi drošības apliecības saņemšanai sakarā ar :

- 5.4.1.1. sertifikācijas procesa uzsākšanu kādā komercdarbības jomā;
- 5.4.1.2. būtisku nosacījumu izmaiņām nodrošinot darbības procesus- jaunu tehnoloģisko procesu nodrošināšanai, jaunu pakalpojumu nodrošināšanai;
- 5.4.1.3. juridiskās adreses maiņu vai citu drošības apliecībā norādītu nosacījumu maiņu.

Visi saņemtie iesniegumi drošības apliecības saņemšanai tika izskatīti. Izvērtējot drošības apliecību iesniegumus, 17 gadījumos tika pieprasīta papildus informācija un skaidrojumi no komercsabiedrībām sakarā ar:

- 5.4.2.1. nepilnīgi iesniegtu dokumentāciju;
- 5.4.2.2. neprecīzu informāciju par tehnoloģiskiem procesiem;
- 5.4.2.3. neprecīzu informāciju par dzelzceļa speciālistiem;
- 5.4.2.4. neprecīzi norādītu komercsabiedrību organizatorisko struktūru un atbildības līmeņiem.

2008.gadā divas drošības apliecības tika precizētas sakarā komercsabiedrību darbības paplašināšanos infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecības, remonta un tehniskās apkopes jomā.

6. UZRAUDZĪBAS REZULTĀTI

6.1. AUDITI UN PĀRBAUDES

Kontrolei tiek pakļauti gan publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, gan privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāji. Kontrolēti tiek arī dzelzceļa pārvadātāji, kā arī komercsabiedrības, kas veic ritošā sastāva vai infrastruktūras, būvniecību, remontu vai apkopi. Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija veic arī drošības sistēmas uzraudzību dzelzceļa komercsabiedrībās.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija 2008.gadā ir veikusi 181 auditu un pārbaudi 140 dzelzceļa objektos (divdesmit četros objektos valsts „Latvijas dzelzceļš” un tās meitas uzņēmumos, 116 privāto komercsabiedrību objektos).

VEIKTO PĀRBAUŽU SKAITS	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Plānotais rezultatīvais rādītājs	110	110	110
Veiktās pārbaudes un auditi, no tām:	122	120	181
plānotās pārbaudes (%)	71	75	80
pēkšņās pārbaudes (%)	29	25	20

Saskaņā ar noteiktajiem Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas rezultātīvajiem rādītājiem, inspekcijas darbinieki ir veikuši vairāk auditus un pārbaudes, kā tika plānots. Ar katru gadu pieaug plānoto pārbaudžu īpatsvars attiecībā pret pēkšņām pārbaudēm. Veiktā analīze norāda par uzņēmumu ieinteresētību sakārtot uzņēmumu dzelzceļa sistēmas atbilstoši noteikto normatīvo aktu prasībām. Tendences norāda, ka normatīvie akti ir izstrādāti atbilstoši un caurspīdīgi, kas veicina dzelzceļa nozares sakārtošanos.

Tāpat, kā iepriekšējos gados tika nodrošinātas arī atsevišķas neplānotās pārbaudes, jo īpaši jautājumos, kas skāra ritošā sastāva ekspluatāciju. Pēkšņās pārbaudes sastāda 1/3 no kopējo pārbaudžu skaita. Ārpuskārtas pārbaudes tika veiktas sakarā ar dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas prasību pārkāpumiem kādā no dzelzceļa objektiem vai arī reaģējot uz satiksmes drošības pārkāpumu skaita pieaugumu kādas komercsabiedrības darbībā. 2008.gadā 22 komercsabiedrības tika pārbaudītas vairākkārtīgi. Desmit komercsabiedrības tika pārbaudītas atkārtoti, lai nodrošinātu kontroli par konstatēto trūkumu novēršanas gaitu.

<i>PĀRBAUDĀMO OBJEKTU SADALĪJUMS PA KOMERCSABIEDRĪBU VEIDIEM</i>	<i>2006.GADĀ</i>	<i>2007.GADĀ</i>	<i>2008.GADĀ</i>
Pārvadātāji	6	5	6
Ritošā sastāva remontu veicēji	5	6	12
Bīstamo kravu iekraušana, izkraušana	30	20	27
Infrastruktūras uzturēšana un manevru darbu nodrošināšana	41	59	95
Kopā	82	90	140

Pārskata gadā ir nedaudz pieaudzis ritošā sastāva remontu veicēju īpatsvars, uzņēmumiem pārstrukturizējoties. Saskaņā ar dzelzceļa drošības tendencēm, nākamajos gados tiek plānots vairāk uzmanības pievērst remontu uzņēmumu drošības un kvalitātes prasību pilnveidošanai.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija, tāpat kā iepriekšējos gados, lielāko uzmanību pievērta dzelzceļa infrastruktūras stāvokļa pārbaudei un manevru darbu veikšanas procesiem ņemot vērā, ka Latvijā ir vairāk kā 200 privātās infrastruktūras īpašnieku. Arī 2008.gadā tika daudz veiktas tehniskā stāvokļa pārbaudes. Pēdējos gados novērotās tendences norāda, ka pievēršot pastiprinātu uzmanību privātās infrastruktūras stāvoklim uzlabojas kustības drošības stāvoklis komercsabiedrībās.

<i>UZRAUDZĪBAS VEIDI</i>	<i>2007.GADĀ</i>	<i>2008.GADĀ</i>
Kompleksie auditi, no tiem	34	30
%	28	17
plānotie	22	30
pārvadātāji	7	7
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs	5	1
remontu uzņēmumi	4	13
citas komercsabiedrības	6	9
neplānotie	12	0
pārvadātāji	0	0
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs	0	0
remontu uzņēmumi	0	0
citas komercsabiedrības	12	0

UZRAUDZĪBAS VEIDI	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Auditi	47	75
%	39	41
plānotie	42	64
pārvadātāji	4	2
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja struktūrvienības	11	6
remontu uzņēmumi	0	3
citas komercsabiedrības	27	53
neplānotie	5	11
pārvadātāji	0	2
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja struktūrvienības	1	1
remontu uzņēmumi	0	0
citas komercsabiedrības	4	8
Pārbaudes	39	76
%	33	42
plānotās	28	52
pārvadātāji	3	1
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja struktūrvienības	0	2
remontu uzņēmumi	1	0
citas komercsabiedrības	24	49
neplānotās	11	24
pārvadātāji	2	0
publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja struktūrvienības	1	3
remontu uzņēmumi	0	0
citas komercsabiedrības	0	21

Pārbaudēs un auditos tiek uzraudzīts, kā tiek organizēta un nodrošināta uzņēmuma iekšējā uzraudzības sistēma, dzelzceļa infrastruktūras, ritošā sastāva būvniecība un remonts, uzturēšanas tehnoloģijas, darba drošības nodrošināšana, bīstamo iekārtu stāvokļa uzraudzība un apsekošana. Komplekso auditu nodrošināšanai tiek pieaicināti arī attiecīgo jomu dzelzceļa speciālisti- eksperti. Veicot pārbaudes vai auditus, tiek norādīti trūkumi un rekomendācijas dzelzceļa satiksmes drošības uzlabošanai.

PĀRBAUŽU TEMATIKA	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Uzņēmuma iekšējā uzraudzības sistēmas nodrošinājums	17	21	30
Ritošā sastāva tehniskais stāvoklis	25	27	42
Sliežu ceļu tehniskais stāvoklis	28	17	53
Kustības organizācija	8	3	2
Bīstamo kravu pārvadājumu nodrošināšana un drošības konsultantu darbība	40	37	27
Darba vides riski	1	11	15
Dažādi	3	4	4
Izmeklēšanas institūcijas norādījumi	0	0	8
Kopā	122	120	181

Kopumā uz Latvijas dzelzceļiem satiksmes drošība tiek nodrošināta un tehniskās ekspluatācijas prasības tiek ievērotas, par ko arī norāda sastādīto administratīvo rīkojumu daudzums. Administratīvajos rīkojumos norāda nepieciešamos pasākumus tehniskās ekspluatācijas procesu pilnveidošanai un trūkumu novēršanas pasākumu plānus. Pārskata gadā par 3 % ir samazinājies to rīcību kopums, kas tika pieņemti dzelzceļa satiksmes drošības apdraudējuma dēļ.

Pārbaudes un auditus Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā nodrošina Kustības drošības daļa – daļas vadītājs un vecākie inspektori. 2008.gadā diviem Administratīvās daļas darbiniekiem tika noteiktas arī kontroles un uzraudzības funkcijas par dzelzceļa negadījumu uzskaites kontroles jautājumiem. No kopējā inspekcijas darbinieku skaita tas sastāda 50 %.

6.2. AUDITU UN PĀRBAUŽU REZULTĀTĀ PIEŅEMTIE DROŠĪBAS PASĀKUMI

Auditā un pārbaudēs rezultātā, saskaņā ar administratīvā procesa nosacījumiem, par konstatētajiem trūkumiem tiek sagatavoti priekšraksti, sastādīti administratīvo pārkāpumu protokoli vai tiek aizliegta ritošā sastāva vai infrastruktūras ekspluatācija.

PĀRBAUŽU REZULTĀTĀ PIEŅEMTIE PASĀKUMI KUSTĪBAS DROŠĪBAS NODROŠINĀŠANAI	2006.GADĀ	2007.GADĀ	2008.GADĀ
Aizliegta sliežu ceļu ekspluatācija neapmierinoša tehniskā stāvokļa dēļ	12	16	19
%	10	13	10
Atstādināts no ekspluatācijas ritošais sastāvs neapmierinoša tehniskā stāvokļa dēļ	23	14	13
%	19	12	7
Citi aizliegumi (dzelzceļu speciālistu atstādināšana no darba pienākumu veikšanas)	0	7	5
%	0	6	3
Noteikts ātruma ierobežojums līdz 5 km/h	0	0	1
%	0	0	1
Izdoti administratīvie rīkojumi trūkumu novēršanai	83	81	143
%	68	67	79
Sastādīti administratīvie protokoli	4	2	0
%	3	2	0
Kopā	122	120	181

Visvairāk pārskata gadā tika aizliegta sliežu ceļu ekspluatācija tā neapmierinošā tehniskā stāvokļa dēļ. Par konstatētiem nopietniem trūkumiem Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas vecākie inspektori ir tiesīgi līdz trūkumu novēršanai atstādināt no ekspluatācijas ritošo sastāvu, slēgt dzelzceļa satiksmei sliežu ceļus vai samazināt uz tiem vilcienu kustības ātrumu, kas arī atsevišķos gadījumos tika veikts.

Galvenie iemesli ritošā sastāva un sliežu ceļu slēgšanai vilcienu kustībai un manevru darbu veikšanai vai kustības ātruma ierobežojumu noteikšanai bija tehniskie bojājumi vai procedūru neievērošana. No darba pienākumu veikšanas tika arī atstādināti dzelzceļa speciālisti.

6.3. PĀRVADĀTĀJU UN PĀRVALDĪTĀJU PĀRSKATU ANALĪZE

Saskaņā ar Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumos Nr. 168 "Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem" noteikto pārvadātājiem un publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītājam katru gadu līdz 30.jūnijam ir jāiesniedz drošības pārskati.

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija līdz 2009.gada 30.jūnijam saņēma visu pārvadātāju un publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītāja pārskatus. Pārskatos tika atainota informācija par drošības pasākumu izpildi, par iekšējās uzraudzības sistēmas struktūru uzņēmumā, vispārējā statistiskā informācija, kā arī tendenču analīze un prioritātes nākamajam gadam. Pielikumos tika arī pievienota informācija par notikušajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Jāatzīmē, ka šādi drošības pārskati tika sagatavoti pirmo reizi. Pēc diskusijām ar pārvadātājiem ir konstatēts, ka nepieciešams sagatavot vadlīnijas drošības pārskatu sagatavošanai, kā arī mainīt noteikumus par dzelzceļa satiksmes negadījumu uzskaiti un klasifikāciju. Veikto datu analīze norāda par grūtībām atsevišķu negadījumu klasifikācijā, kā arī par ekonomiskiem rādītājiem, tādiem, kā zaudējumu aprēķiniem, peļņas zaudējumu aprēķiniem, u.t.t.

Izvirzīto ar drošību saistīto mērķu un drošības pasākumu plānu izpildes apraksts šajos pārskatos ir ietverts nedaudz, ņemot vērā, ka drošības pārvaldības sistēmas ieviešana komercsabiedrībās ir jauns process, kas prasa papildus iemaņas risku izvērtēšanā. Taču uzraudzības process komercsabiedrībās tiek nodrošināts un iekšējā uzraudzības sistēma komercsabiedrībās ir atbilstoša tām prasībām, ko nosaka tehniskās ekspluatācijas pamatprasības. Komercsabiedrības savā iekšienē nodrošina tehniskās pārbaudes un auditus. Plāni tiek sagatavoti atbilstoši periodiskumam, ko nosaka iekšējā drošības uzraudzības sistēma. Komplekso auditu un pārbaūžu laikā tiek fiksēti gan konkrēti pārkāpumi, gan sniegtas rekomendācijas atbildīgiem darbiniekiem par trūkumu novēršanu un kopējā satiksmes drošības stāvokļa uzlabošanu.

Tehnisko revīziju (komplekso auditu) laikā atklātie normatīvo dokumentu pārkāpumi un trūkumi tiek atspoguļoti aktos un iesniegti atbilstošo struktūrvienību vadītājiem. Tehniskās revīzijas (komplekso auditu) rezultātu izskatīšanu organizē atbilstošās struktūrvienības vadītājs, pēc kura tiek sastādīts trūkumu novēršanas pasākumu plāns un izstrādāti drošības pasākumi.

Pārvadātāji ar mērķi nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus savu uzņēmumu iekšienē nepārtraukti pilnveido iekšējās uzraudzības sistēmas. Uzņēmuma speciālisti ar drošību saistīto prasību ievērošanu uzņēmumā savas kompetences robežās:

- 6.3.1. novērtē ar uzņēmumu saistītos risku un to iespējamās sekas, nodrošina risku kontroli;
- 6.3.2. pārbauda attiecīgās tehniskās dokumentācijas esamību, kā arī nodrošina šīs dokumentācijas savlaicīgu papildinājumu vai izmaiņu veikšanu atbilstoši uzņēmuma norādījumam vai faktiski esošai situācijai;
- 6.3.3. izstrādā priekšlikumus tehnoloģisko procesu pilnveidošanai;
- 6.3.4. kontrolē izsniegto atļauju, licenču, sertifikātu u.c. darbības termiņus;
- 6.3.5. kontrolē jaunu tehnisko vai ekspluatācijas standartu pieņemšanu un savlaicīgu pasākumu izstrādāšanu šo standartu ieviešanai;

- 6.3.6. kontrolē uzņēmuma dzelzceļa speciālistiem piešķirtās kvalifikācijas klases piešķiršanas kārtību un savlaicīgu tās atjaunošanu/apstiprināšanu saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Cilvēciskā faktora ietekmes mazināšanai uz satiksmes drošību tiek nodrošinātas dīzeļlokomotīvu brigāžu tehniskās mācības un darba vides pilnveidošana.

Kopumā komercsabiedrības ir veikušas 160 auditus un 18 215 tehniskās pārbaudes. Pārbaudes ir veiktas vairāk, kā plānots, kas saistīts ar notikušo nopietno negadījumu skaita pieaugumu. Pēc nopietniem negadījumiem komercsabiedrības ir veikušas ārkārtas tehniskās pārbaudes, kā arī auditus par procedūru ievērošanas kārtību.

7. PRIORITĀTES 2009.GADAM

2009.gadā plānots veikt darbības, kas ir noteiktas Satiksmes ministrijas un inspekcijas darbības stratēģijās un pārvadātāju drošības pārvaldības sistēmās. Visas darbības tiks vērstas, lai pārbaudītu pārvadātāju drošības pārvaldības sistēmu darbības efektivitāti, kā arī nodrošinātu Kopienas normatīvajos aktos paredzēto prasību izpildi attiecībā uz dzelzceļa speciālistu sertificēšanu.

Plānotie pasākumi 2009.gadam:

7.1. Latvijas ietvaros:

7.1.1. Sertifikācijas sistēmas pilnveidošana:

7.1.1.1. dzelzceļa sektorā strādājošo uzņēmumu drošības sistēmu autorizācija - sistēmas ieviešanai Latvijā noteikts pārejas periods: veikt drošības sistēmu apliecināšanu līdz 2008.gada beigām komercsabiedrībām, kas veic manevru darbus un remontdarbus ritošajam sastāvam un infrastruktūrai, bet līdz 2010.gada beigām visiem infrastruktūras pārvaldītājiem. Ir nepieciešama izmaiņu ieviešana spēkā esošajos noteikumos Latvijā. Papildus arī prasību izpildes kontroles pilnveidošana veicot pārbaudes komercsabiedrībās;

7.1.1.2. vilces līdzekļu vadītāju sertificēšanas sistēmas pilnveide un ieviešana.

7.1.2. Darbs pie ritošā sastāva modernizācijas un atjaunošanas.

7.1.3. Sliežu ceļu stāvokļa uzlabošana projekta Austrumi-Rietumi dzelzceļa koridorā:

7.1.3.1. sliežu ceļu rekonstrukcija 75 km garumā;

7.1.3.2. 60 komplektu pārmiju pārvedu nomaiņa.

7.1.4. Vadības, signalizācijas un sakaru ierīču modernizācija:

7.1.4.1. ritošā sastāva sakarsušo bukšu atklāšanas sistēmas modernizācija;

7.1.4.2. vilcienu kustības vadības automātisko sistēmu modernizācija (I etaps);

7.1.4.3. vilcienu kustības vadības automātisko sistēmu modernizācija (II etaps).

7.1.5. Cilvēka faktora ietekmes samazināšana uz satiksmes drošības procesu.

7.1.6. Indras stacijas pārbūve.

7.1.7. Sabiedrības informēšana (preventīvo pasākumu nodrošināšana):

7.1.7.1. informēšana par drošības prasībām atrodoties uz dzelzceļa:

- 7.1.7.1.1. bērnu aizsardzības programmas;
7.1.7.1.2. televīzijas kanālos tematisku sižetu un multiplikācijas filmu par dzelzceļu demonstrēšana.

7.2. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas ietvaros:

7.2.1. Dzelzceļa likumā noteikto funkciju izpilde:

KVALITATĪVIE RĀDĪTĀJI 2009.GADAM	2009.GADS
Pārbaužu skaits par dzelzceļa ritošā sastāva un infrastruktūras atbilstību dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu prasībām	110
Dzelzceļa nozares uzņēmumu sertificēšana un drošības apliecību izsniegšana	45
Dzelzceļa speciālistu atestācija un sertificēšana	210
Dzelzceļa būvprojektu akceptēšana	30
Būvatļauju izsniegšana dzelzceļa objektu būvniecībai	30

7.2.2. Būvprocesa uzraudzības sistēmas pilnveide – iekšējās un ārējās procedūras.

7.2.3. Dzelzceļa sektorā strādājošo uzņēmumu drošības sistēmas autorizācijas pabeigšana - līdz 2008.gada beigām komercsabiedrības, kas veic manevru darbus un remontdarbus ritošajam sastāvam un infrastruktūrai, bet līdz 2010.gada beigām visiem infrastruktūras pārvaldītājiem.

7.2.4. Dzelzceļa vilces līdzekļu vadītāju, vilces līdzekļu vadītāju palīgu un vadītāju instruktoru sertifikācijas sistēmas pilnīga ieviešana līdz 2011.gadam.

8. INFORMĀCIJAS AVOTI

- 8.1. Dzelzceļa likums (1998.gada 1.aprīlis).
- 8.2. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas nolikums (2005.gada 3.janvāris).
- 8.3. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas darbības stratēģija laika posmam no 2007.gada līdz 2013.gadam (2006.gada 1.janvāris).
- 8.4. Satiksmes ministrijas darbības stratēģija 2007.gadam - 2009.gadam (2006.gada 6.jūlijs).
- 8.5. Transports 2008.gadā. Statistisko datu krājums. (Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, Rīga, 2009.gads).
- 8.6. Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” 2008.gada pārskats (Rīga, 2009.gads).
- 8.7. Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” satiksmes drošības stāvokļa pārskats.2008.gads. (Rīga, 2009.gads).
- 8.8. SIA „LDZ CARGO” 2008.gada drošības pārskats (Rīga, 2009.gads).
- 8.9. Akciju sabiedrības „Baltijas Ekspresis” drošības pārskats. 2008.gads. (Ventspils, 2009.gads).
- 8.10. SIA „Gulbenes – Alūksnes bānītis” drošības pārskats par 2008.gadu (Gulbene, 2009.gads).
- 8.11. A/s „Pasažieru vilciens” satiksmes drošības pārskats par 2008.gadu (Rīga, 2009.gads).
- 8.12. AS „BALTIJAS TRANZĪTA SERVISS” 2008.GADA DROŠĪBAS PĀRSKATS (Rīga, 2009.gads).
- 8.13. Valsts a/s ‘Latvijas dzelzceļš’ galvenie darba rādītāji. 2008.gads. (Rīga, 2009.gads).

- 8.14. Valsts dzelzceļa administrācijas 2008.gada darbības pārskats (Rīga, 2009.gada 30.jūnijs).
- 8.15. Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas 2008.gada darbības pārskats (Rīga, 2009.gada 30.jūnijs).
- 8.16. RMMS questionnaire REV2/26.3.2009.

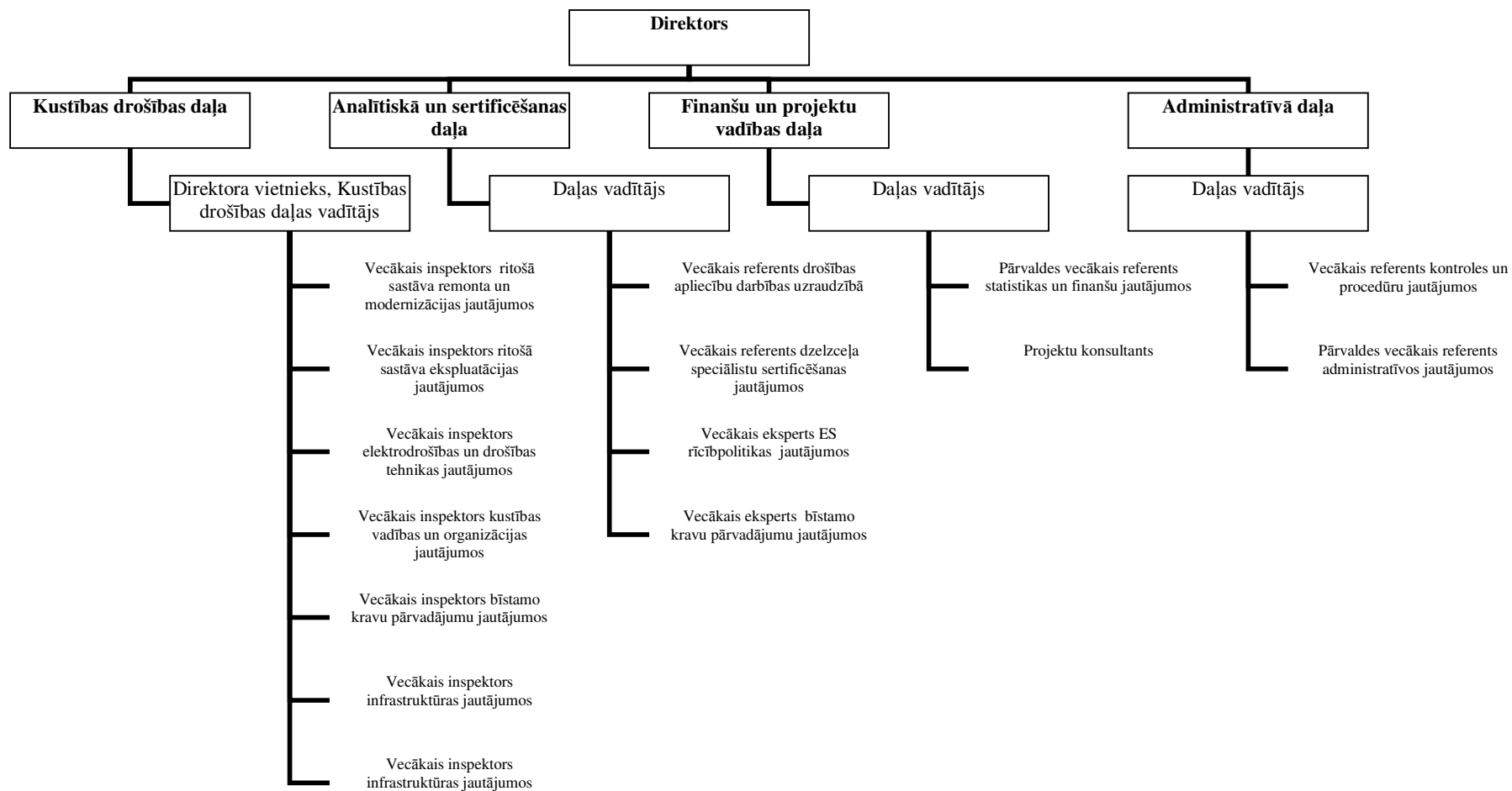
PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪTĀJI
(par stāvvokli uz 2008.gada 31.decembri)

<i>NOSAUKUMS</i>	Valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”
<i>ADRESE</i>	Gogoļa iela 3 , Rīga, LV-1547, reģ.Nr. 40003032065
<i>MĀJAS LAPAS ADRESE</i>	www.ldz.lv .
<i>TĪKLA PĀRSKATS</i>	http://www.ldz.lv/texts_files/0_tikla_parskats_2008.pdf
<i>DROŠĪBAS ATĻAUVAS NR. UN IZDOŠANAS DATUMS</i>	LV-45, izdota 26.08.2008. ar derīguma termiņu līdz 25.08.2013.
<i>UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS DATUMS</i>	01.10.1991.
<i>KOPĒJAIS SLIEŽU CEĻU KOPGARUMS</i>	3727,5 km (izvērstais)
<i>NO TIEM 1520MM SLIEŽU PLATUMS</i>	3694,1 km
<i>750MM SLIEŽU PLATUMS</i>	33,4 km
<i>ELEKTRIFICĒTAS LĪNIJAS KM</i>	257, 4 km
<i>VOLTĀŽA</i>	3,3 kV
<i>EKSPLOATĀCIJAS SLIEŽU CEĻU GARUMS</i>	2263,3 km
<i>DIVCEĻU SLIEŽU CEĻU GARUMS</i>	302,8 km
<i>ĀTRGAITAS LĪNIJU KOPGARUMS</i>	Nav
<i>LĪNIJU KOPGARUMS, KAS APRĪKOTS AR ALSN IERĪCĒM</i>	882,745 km
<i>ALSN % NO SLIEŽU CEĻU KOPGARUMA</i>	38,68 % no ekspluatācijas kopgaruma
<i>DZELZCEĻA PĀRBRAUKTUVJU SKAITS</i>	666 (tai skaitā nedarbojošās)
<i>SIGNĀĻU SKAITS</i>	4543

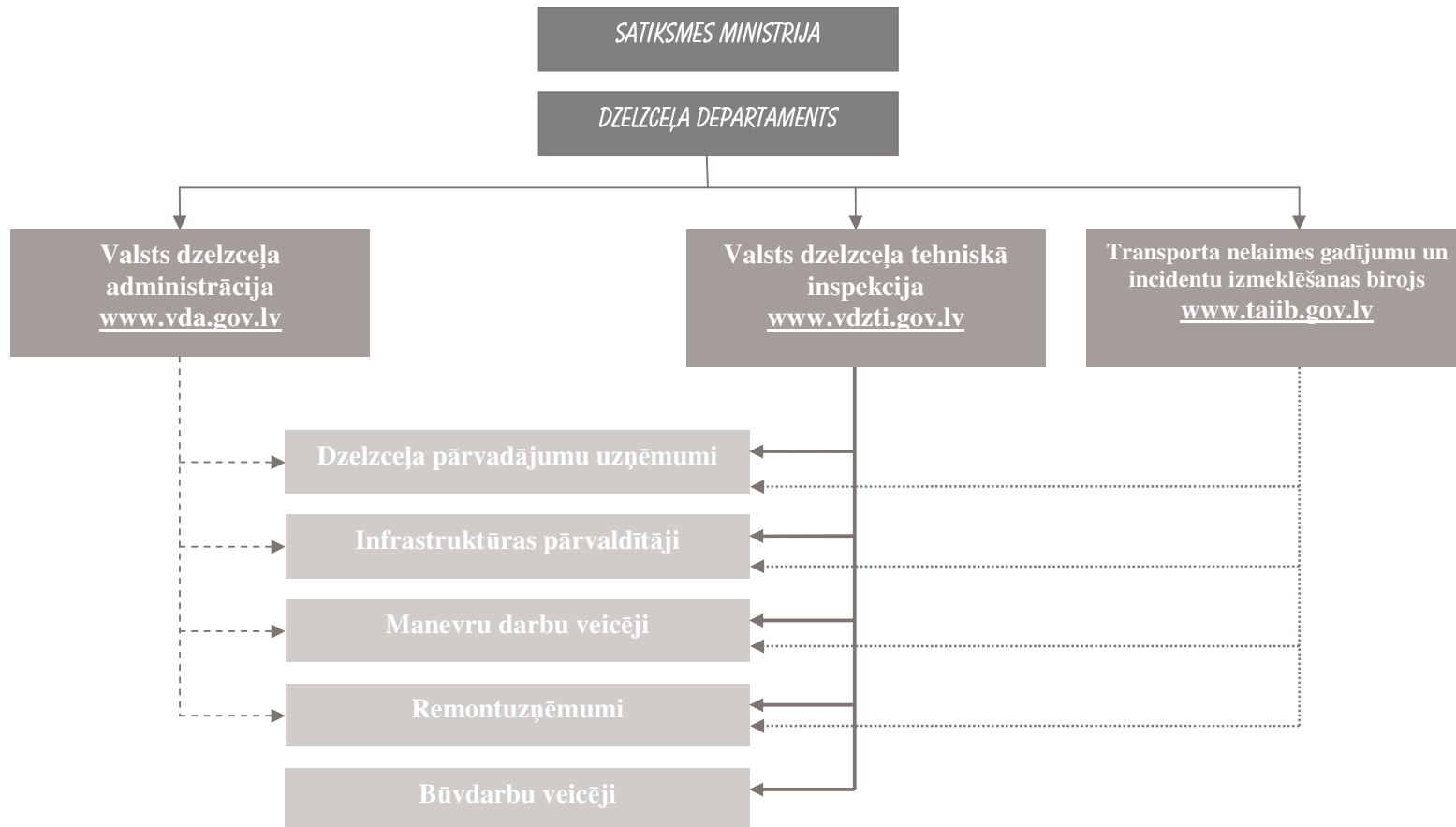
DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI
(par stāvokli uz 2008.gada 31.decembri)

NOSAUKUMS	VALSTS A/S „LATVIJAS DZELZCEĻŠ”	A/S „BALTIJAS EKSPRESIS”	A/S „PASAŽIERU VILCIENS	A/S „BALTIJAS TRANŽĪTA SERVISS”	SIA GULBENES-ALŪKSNES BĀNĪTIS	SIA „LDZ CARGO”
ADRESE	Gogoļa iela 3 , Rīga, LV-1547	Dzintaru iela 20a Ventspils, LV-3602	Turģeņeva iela 14, Rīga, LV-1050	Andrejostas iela10, Rīga, LV-1045	Viestura12, Gulbene, LV-4401	Gogoļa iela 3 , Rīga, LV-1547
MĀJAS LAPAS ADRESE	www.ldz.lv	www.asbe.lv	www.pv.lv		www.banitis.lv	www.ldz.lv
DROŠĪBAS CERTIFIKĀTS A DAĻA	-	LV1120080007	LV1120080003	LV1120080006	LV1120080001	LV1120080005
		14.11.2008.	05.08.2008.	21.10.2008.	26.05.2008.	16.09.2008.
DROŠĪBAS CERTIFIKĀTS B DAĻA	-	LV1220080008	LV1220080004		LV1220080002	
		02.12.2008.	21.08.2008.		21.08.2008.	
DROŠĪBAS CERTIFIKĀTS (2001/14 DIREKTĪVA)	LV-1/2 (derīgs līdz 17.09.2009.)	-	-	-	-	-
UZŅĒMUMA REĢISTRĀCIJAS DATUMS	01.10.1991.	08.01.1998.	02.11.2001.	13.05.1999.	20.04.2001.	09.12.2005.
PĀRVADĀJUMU VEIDS	Pasažieru	Kravas	Pasažieru	Kravas	Pasažieru	Kravas
LOKOMOTĪVJU SKAITS	5	41	0	7 + 6 nomātas	5	193
DREŽĪNU/ VILCIENU SASTĀVU SKAITS	46 drežīnas 34 ceļu mašīnas 14 celtņi	-	elektrovilcieni -26 sastāvi dīzeļvilcieni -21 sastāvs	-	-	-
VAGONU SKAITS	305 kravas 38 pasažieru	-	180 elektrovilcienu 114 dīzeļvilcienu	-	5	4898
VILČES LĪDZEKĻU VADĪTĀJU SKAITS, NO TIEM	148	59	243	15	7	939
INSTRUKTORI	5	1	5	1	2	19
MAŠĪNISTI	120	51	137	8	5	552
MAŠĪNISTU PALĪGI	23	7	101	6	0	368
PASAŽIERU PĀRVADĀJUMU APJOMS	366 000	-	26 400 000	-	26011	-
KRAVU PĀRVADĀJUMU APJOMS	-	2 604 727 t	-	3 150 467 t		56 061 000 t

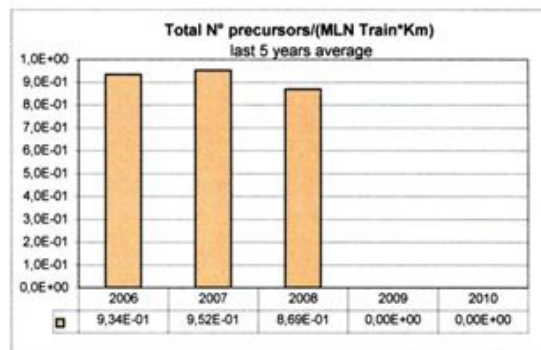
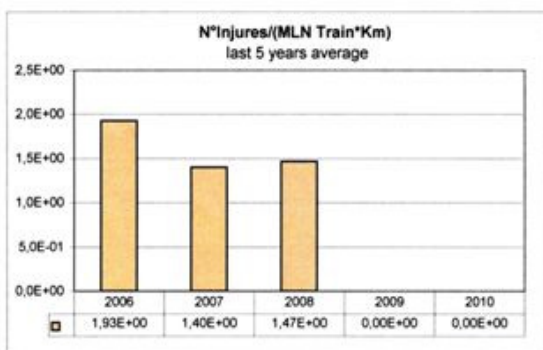
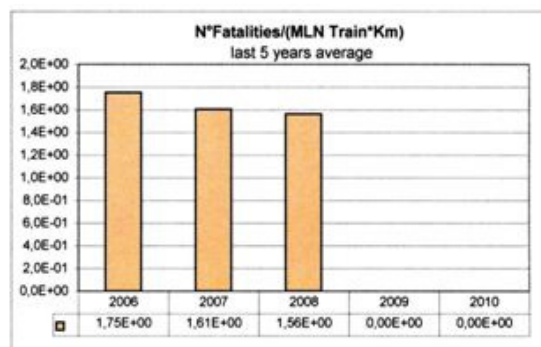
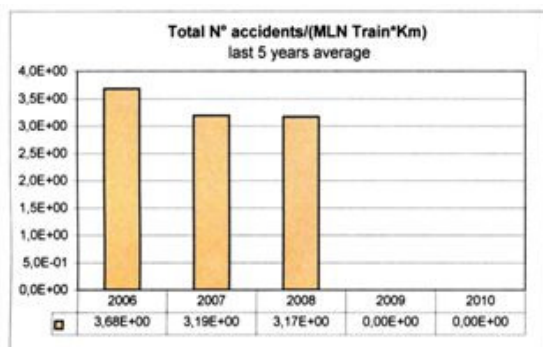
VALSTS DZELZCEĻA TEHNISKĀS INSPEKCIJAS STRUKTŪRA

PAKĻAUTĪBAS STRUKTŪRA

DROŠĪBAS RĀDĪTĀJI LAIKA PERIODĀ NO 2006.GADA LĪDZ 2008.GADAM

PRASĪBAS	TIESISKĀ ATSAUCE	SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS	IZMAIŅAS VAI JAUNS NORMATĪVAIS AKTS	APRAKSTS
NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA				
Likumdošana, kurā noteikti uzdevumi dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas kontroles un uzraudzības institūcijai	-	-	-	-
Likumdošana par dzelzceļa savstarpējās izmantojamības tehnisko specifikāciju pielietošanu	-	-	-	-
DZELZCEĻA SATIKSMES DROŠĪBAS NOTEIKUMI				
Noteikumi, kur noteikta ir drošības pārvaldības sistēma un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu drošības sertifikāciju	Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumi Nr.168 “ Noteikumi par drošības sertifikāta A daļas un B daļas izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un kritērijiem ”	"LV", 46 (3830), 25.03.2008. Spēkā no 26.03.2008.	Jauns normatīvais akts	Noteikumi nosaka kārtību, kādā izsniedz, aptur vai anulē drošības sertifikāta A daļu un B daļu, kā arī to izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kritērijus
Prasības par infrastruktūras objektu pieņemšanu ekspluatācijā	Ministru kabineta 02.01.2008. noteikumi Nr.3 “ Dzelzceļa būvnoteikumi ”	"LV", 20 (3804), 06.02.2008. Spēkā no 08.02.2008.	Jauns normatīvais akts	Dzelzceļa infrastruktūras objektu sertificēšana un pieņemšana ekspluatācijā
	Ministru kabineta 15.01.2008. noteikumi Nr. 29 „ Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 6.oktobra noteikumos Nr.392 "Dzelzceļa pārbrauktu vju un pāreju ierīkošanas, aprīkošanas, apkalpošanas un slēgšanas noteikumi" ”	"LV", 10 (3794), 18.01.2008. Spēkā no 19.01.2008.	Grozīts normatīvais akts	1. Pārbrauktu vju klasifikācija ņemot vērā laiku; 2. Pastāvīgās pārbrauktu ves ierīkošanas prasības; 3. Procesuālās prasības slēdzot pārbrauktu ves.

PRASĪBAS	TIESISKĀ ATSAUCE	SPĒKĀ STĀŠANĀS DATUMS	IZMAIŅAS VAI JAUNS NORMATĪVAIS AKTS	APRAKSTS
DZELZCEĻA SATIKSMES DROŠĪBAS NOTEIKUMI				
Prasības par infrastruktūras objektu pieņemšanu ekspluatācijā	Ministru kabineta 21.01.2008. rīkojums Nr. 20 „ <u>Par III kategorijas pagaidu dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošanu pāri dzelzceļa līnijai Aizkraukle–Koknese</u> ”	"LV", 11 (3795), 22.01.2008. Spēkā no 21.01.2008.	Jauns normatīvais akts	Pagaidu dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošana.
	Ministru kabineta 21.01.2008. rīkojums Nr. 21 „ <u>Par III kategorijas dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošanu Liepājā</u> ”	"LV", 11 (3795), 22.01.2008. Spēkā no 21.01.2008.	Jauns normatīvais akts	Dzelzceļa pārbrauktuves ierīkošana.
Savstarpējā izmantojamība	Ministru kabineta 08.09.2008. noteikumi Nr. 724 „ <u>Savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas piemērošanas kārtība attiecībā uz parasto dzelzceļu ritošā sastāva troksni</u> ”	"LV", 143 (3927), 16.09.2008. Spēkā no 17.09.2008.	Jauns normatīvais akts	Pieņemta un apstiprināta savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas piemērošanas kārtība attiecībā uz Eiropas parasto dzelzceļu sistēmas apakšsistēmu
	Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumi Nr. 804 „ <u>Savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas piemērošanas kārtība attiecībā uz Eiropas parasto dzelzceļu sistēmas apakšsistēmu "Kontrole, vadība un signalizācija"</u> ”	"LV", 155 (3939), 07.10.2008. Spēkā no 08.10.2008.	Jauns normatīvais akts	Pieņemta un apstiprināta savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas piemērošanas kārtība attiecībā uz Eiropas parasto dzelzceļu sistēmas apakšsistēmu

SERTIFICĒŠANAS PROCESA ATTĪSTĪBA (STATISTISKIE DATI)

1. IZSNIEGTIE DROŠĪBAS SERTIFIKĀTI SASKAŅĀ AR DIREKTĪVU 2004/49/EC

		JAUNI	PAGARINĀTI	ATJAUNOTI
Izsniegtie drošības sertifikāti – A daļa (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	5	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	-	-	-
Izsniegtie drošības sertifikāti – B daļa (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	3	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	-	-	-

			A	R	P
Pretendentu pieteikumi drošības sertifikāta A daļai (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	Jauni sertifikāti	5	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
Pretendentu pieteikumi drošības sertifikāta B daļai (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	Jauni sertifikāti	3	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	Jauni sertifikāti	-	-	-
		Pagarināti sertifikāti	-	-	-
		Atjaunoti sertifikāti	-	-	-

A = Akceptēti pieteikumi, drošības sertifikāti jau izsniegti

R = Noraidīti iesniegumi, drošības sertifikāti nav izsniegti

P = Iesniegums ir iesniegts, tas tiek izskatīts, bet drošības sertifikāts vēl nav izsniegts.

2. VALSTU SARAKSTS, KUR DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMI IESNIEDZOT IESNIEGUMU DROŠĪBAS SERTIFIKĀTA B DAĻAI IR SAŅĒMUŠI DROŠĪBAS SERTIFIKĀTA A DAĻU.

Latvija

3. IZSNIETĀS DROŠĪBAS ATĻAUJAS SASKANĀ AR DIREKTĪVAS 2004/49/EC PRASĪBĀM

	JAUNAS	PAGARINĀTAS	ATJAUNOTAS
Izsniegto drošības atļauju skaits infrastruktūras pārvaldītājiem 2008.gadā	14	-	-

		A	R	P
Pretendentu pieteikumi drošības atļaujas saņemšanai, ko iesnieguši infrastruktūras pārvaldītāji (2008.gads)	Jaunas atļaujas	14	-	-
	Pagarinātas atļaujas	-	-	-
	Atjaunotas atļaujas	-	-	-

A = Akceptēti pieteikumi, drošības apliecības jau izsniegtas

R = Noraidīti iesniegumi, drošības apliecības nav izsniegtas

P = Iesniegums ir iesniegts, tas tiek izskatīts, bet drošības atļauja vēl nav izsniegta.

4. DROŠĪBAS CERTIFIKĀCIJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI – DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA A DAĻA

		JAUNI	PAGARINĀTI	ATJAUNOTI
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības sertifikāta A daļas saņemšanai (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	1 mēnesis	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	-	-	-

5. DROŠĪBAS CERTIFIKĀCIJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI – DROŠĪBAS CERTIFIKĀTA B DAĻA

		JAUNI	PAGARINĀTI	ATJAUNOTI
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības sertifikāta B daļas saņemšanai (2008.gads)	pārvadātāji reģistrēti Latvijā	1 mēnesis	-	-
	pārvadātāji reģistrēti citās dalībvalstīs	-	-	-

6. DROŠĪBAS ATĻAUJAS PROCESUĀLIE ASPEKTI

		JAUNAS	PAGARINĀTAS	ATJAUNOTAS
Vidējais laika periods no saņemtā iesnieguma līdz drošības atļaujas saņemšanai (2008.gads)	uzņēmums, kas reģistrēts Latvijā	1 mēnesis	-	-
	uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī	-	-	-